

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

2/2007

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

13.2. Prezident Klaus s ministrem zahraničí Schwarzenbergem zahájili návštěvu Japonska

Prezident Václav Klaus a ministr zahraničí Karel Schwarzenberg zahájili návštěvu Japonska. Symbolicky ji začali u příležitosti 50. výročí obnovení diplomatických vztahů mezi Japonskem a bývalým Československem, jehož nástupnickým státem je od svého vzniku v roce 1993 Česká republika. Oba politiky doprovází prezidentova manželka Livie Klausová a zástupci 14 českých firem.

Prezident a ministr se sešli s představiteli japonské podnikatelské federace Nippon Keidanren. Klaus jednal se zástupci velkých japonských firem jako Toyota, NEC, Mitsubishi nebo Toshiba, které operují i v České republice. Představitelé těchto podniků vyjadřovali obavy z růstu ceny koruny, který zdražuje vývoz, a z nedostatku kvalifikovaných českých odborníků v průmyslu. Naznačovali přitom potřebu oslabení měny a reformy školství, aby reagovalo na současné potřeby hospodářství a zajišťovalo přísun pracovní síly s žádaným vzděláním. Členskou základnu Keidanrenu, která v roce 2002 vznikla sloučením Japonské federace podnikatelských organizací a Japonské federace sdružení zaměstnavatelů, tvoří 1351 firem, 130 průmyslových asociací a 47 regionálních ekonomických organizací.

Česká delegace poté navštívila tokijskou burzu. Prezident pak na soukromé Univerzitě Waseda převzal čestný doktorát práv. Při této příležitosti prohlásil, že to vnímá i jako japonské uznání úspěchu Česka v demokratizačním procesu od pádu komunismu před více než 17 lety. Zároveň zopakoval kritiku větší evropské integrace naopak varováním "před deficitem demokracie u evropských centrálních institucí a před diktováním jediné správné cesty". Univerzita Waseda, která byla založena před 125 lety, má v Japonsku podobnou prestiž jako Cambridgeská univerzita v Británii.

Václav Klaus měl na programu také setkání s vedoucím tajemníkem japonské vlády Jasuhisou Šiozakim. Při této příležitosti obdržel český prezident čestný mistrovský stupeň 8. dan karate od předsedy mezinárodní federace karate Hirakzua Kanazawy. Vrcholným bodem čtyřdenní návštěvy v Japonsku byl ve středu 14. 2. 2007 oběd pořádaný japonským císařem Akihitem a císařovnou Mičiko a poté večeře s premiérem Šinzóem Abem. S ním Václav Klaus hovořil mimo jiné o japonských investicích v Česku nebo sjednání smlouvy o sociálním zabezpečení pro občany pracující v druhé zemi.

Kromě položení důrazu na další prohlubování česko-japonských vztahů chce česká delegace pomoci usměrnit vzájemný obchod, který je pro Česko výrazně deficitní. ČR chce proto do Japonska zvýšit vývoz výrobků od obráběcích a tvářecích strojů, energetických zařízení, čerpadel a spalovacích motorů po sklo, bižuterii, hračky, chmel, slad a také nanovlákná i informační a komunikační technologie. Česko chce nabídnout Japonsku spolupráci s využitím českých znalostí trhů východní Evropy a střední Asie.

Česká strana chce také upozornit na to, že českým firmám se nelíbí podle nich příliš vysoká ochrana japonského trhu.

Ve čtvrtek 15. 2. 2007 zamířil český prezident s doprovodem do Hirošimy, kde navštívil památník téměř 200.000 obětí výbuchu jaderné bomby v závěru druhé světové války. V pátek 16. 2. 2007 V. Klaus zavítal do lázeňského města Beppu na jihojaponském ostrově Kjúšú, kde převzal čestný doktorát Univerzity Ritsumeikan Asie Pacific.

24.2. Klaus a Milbradt jsou si blízko v názorech na evropskou integraci

Takřka bezproblémově vidí spolupráci České republiky a sousední německé země Sasko prezident Václav Klaus a saský ministerský předseda Georg Milbradt. Oba to sdělili ČTK na závěr dvoudenního setkání v Sasku. Konstatovali také blízkost názorů na evropskou integraci, ve které by se podle nich mělo předcházet v Evropské unii nadměrné regulaci a unifikaci.

"Ukazuje se, že není potřeba jezdit pouze do hlavních měst, ale i na návštěvy spolkových zemí v Německu nebo Rakousku," uvedl prezident Klaus. Kontakty s velkými sousedními regiony, jako je třeba Sasko se 4,5 milionu obyvatel, jsou podle něj "neméně důležité".

Ohledně evropské integrace Milbradt připustil, že je v Německu "poněkud vzácný případ". Klausovy názory do velké míry sdílí. "Mám značné porozumění pro česká stanoviska a pro stanoviska prezidenta Klause", tedy, jak vysvětlil, pro "realistický" a ne jen silně "optimistický" pohled.

Nyní, kdy si německé předsednictví v EU určilo jako prioritu oživit ratifikaci evropské ústavy, která zamrzla předloni po odmítavých referendech ve Francii a Nizozemsku, věří Milbradt, že i Berlín se zasadí o jednodušší text ústavní smlouvy, aby se skutečně mohly řešit problémy EU. Podle něj to ale nebude ústava v pravém smyslu slova.

Český prezident si Milbradtových názorů váží, což podle něj potvrzuje, že Klaus zdaleka není tak "osamocen", jak se to někdy líčí v médiích. Nemluvili jsme spolu ani tak o ústavě, jako spíše o "zbytečné a nadměrné unifikaci" v EU, uvedl Klaus.

27.2. Prezident V. Klaus přijal rakouského kancléře

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě kancléře Rakouské republiky Alfreda Gusenbauera. Hovořili spolu o vnitropolitické situaci v Rakousku a o bilaterálních vztazích. Za jednu z hlavních priorit v česko-rakouských vztazích označili zlepšení dopravní infrastruktury mezi oběma státy. Rozhovor probíhal v přátelském a otevřeném ovzduší.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

6.2. Přemysl Sobotka podpořil americkou základnu v Polsku

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka v rámci své dvoudenní pracovní cesty do Polska vyjádřil přesvědčení, že americká raketová základna v Polsku, resp. radarová základna v ČR neohrozí bezpečnost Ruska a naopak přispěje k větší bezpečnosti evropského kontinentu. "Je samozřejmě na polské straně, jak se rozhodnou a jak povedou jednání s Američany. Ale já jsem při diskusi s maršálkem Sejmu panem Borusewiczem a při dalších jednáních v polském parlamentu řekl, že americká vojenská přítomnost by neměla být dopředu zpochybňována, že základna by přispěla k větší bezpečnosti regionu a také by bezesporu zvýšila kredit Polska i Česka u našich spojenců," prohlásil Přemysl Sobotka.

Kromě jednání v polském Senátu se předseda českého Senátu sešel s ministryní zahraničních věcí Polské republiky Annou Fotygovou. "Naším společným tématem je spolupráce visegradské skupiny a Regionálního partnerství. Shodu nacházíme také v evropských otázkách, jako je další postup v otázce budoucí evropské ústavy a naplňování základních evropských principů pro všechny členy Unie bez výjimky," řekl předseda Senátu Přemysl Sobotka.

Před návratem do Prahy se šéf českého Senátu sešel s předsedou vlády Polska Jaroslawem Kaczyńským. Senátní delegaci vedle Přemysla Sobotky tvořili senátoři Richard Sequens, Miroslav Škaloud, Josef Novotný, Otakar Veřovský a senátorka Ludmila Müllerová.

Dvoudenní návštěva Varšavy a Gdaňska se uskutečnila na pozvání polského Sejmu a konala se před jarním zasedáním skupiny zemí V-4 i Regionálního partnerství.

9.2. Předseda Senátu Přemysl Sobotka vyzval k národní diskusi o budoucnosti českého postoje k EU

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka ve svém úvodním vystoupení na konferenci „Jak dál v EU a pozice ČR?“ položil účastníkům konference pět otázek, ve kterých formuloval některé problémy, k nimž musí ČR v nejbližší budoucnosti zaujmout jasný postoj.

Předseda Senátu tak pokračoval v diskusi o budoucnosti Evropské unie, o tzv. ústavní smlouvě a o celém budoucím charakteru Unie. „České veřejnosti jasný postoj politické reprezentace chybí. Proto jsem pozval předsedy politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně a další politiky a odborníky, abychom nad budoucností EU a také nad postojem ČR k EU a jejím budoucím proměnám začali diskutovat," řekl předseda Senátu Přemysl Sobotka.

Ve svých pěti bodech se Přemysl Sobotka ptal:

- 1) Má smysl z mocensky prestižních důvodů za každou cenu prosadit amorfní hmotu současné smlouvy anebo ji nahradit novým, kratším, ale funkčním textem s jasnou preambulí i chartou práv členských zemí?
- 2) Jsou dnešní prioritou evropské integrace čtyři základní pilíře, na kterých EU vznikla, anebo pevně centralizovaný superstát s těžko kontrolovatelnou pozicí evropského prezidenta a ministra zahraničních věcí?
- 3) Jaká mají (či smějí) být pravidla další diskuse o evropském směřování a jakou roli v ní mají hrát národní parlamenty?
- 4) Je v silách současné Evropské unie definovat životaschopnou strategii společné evropské zemědělské a energetické politiky a dostanou v ní nové členské země rovnoprávnou roli ?
- 5) Kdy budou jasně definovány priority funkční evropské bezpečnostní politiky a jakou roli v ní budou hrát euroatlantické vazby?

Ve svém projevu předseda Senátu PČR Přemysl Sobotka dále zdůraznil, „že diskuse o EU má vyšší rozměr v tom, zda bude motorem Evropy skutečná DEMOKRACIE a nebo jen „DEMOHRACIE“ jako pasivní hra na demokracii či dokonce „DEMOKRATURA“ jako tuhá centralizace s ryze formálními prvky demokracie.

14.2. Předseda Senátu jednal s ruským i americkým velvyslancem

„Samozřejmě jsme se bavili o radarové základně. Zdůraznil jsem oběma velvyslancům dvě věci. Za prvé, že ČR je suverénní zemí a její svazky s NATO i s EU jsou, narozdíl od minulosti, dobrovolné, a že si o svých dalších závazcích budeme rozhodovat sami. A za druhé, že o možné výstavbě radarové základny u nás je potřeba nejdříve důkladně diskutovat. A nejde jen o dialog mezi ČR a USA, ale i o dialog uvnitř české veřejnosti, mezi USA a NATO a také mezi našimi strukturami a Ruskem. Pan Fedotov v té souvislosti uvedl, že Rusko nestojí o novou studenou válku, s čímž já samozřejmě souhlasím,“ uvedl po jednání s velvyslancem Ruské federace v ČR Alexejem Fedotovem a s velvyslancem USA v ČR Richardem Graberem předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka.

„Projednávali jsme také bilaterální otázky, s panem Fedotovem jsme se bavili o cestě senátního zahraničního výboru do Ruska a také o návštěvě ruských představitelů v Senátu, s panem Graberem jsme diskutovali o možnosti uspořádat v Senátu konferenci, jejímž hlavním tématem by byla etika v politice,“ uvedl Přemysl Sobotka.

27.2. Předseda Senátu přijal rakouského spolkového kancléře

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka se sešel s předsedou vlády Rakouska Alfredem Gusenbauerem. „Hovořili jsme především o budoucnosti Evropy, ale také samozřejmě o Temelínu,“ řekl po jednání Přemysl Sobotka.

K návrhu na zřízení společné parlamentní komise, na které se dohodl předseda české vlády Mirek Topolánek a spolkový kancléř Gusenbauer, předseda Senátu uvedl: „Budu prosazovat, aby v komisi z české strany byli zástupci obou parlamentních komor.“

Přemysl Sobotka se v rozhovoru s rakouským kancléřem zmínil také o blokáдах společných česko-rakouských hranic protiatomovými aktivisty. „Vyjádřil jsem znepokojení nad plánovanou blokádu hranic a že je to se schválením v podstatě státních orgánů,“ řekl předseda Senátu a dodal, že rakouský kancléř argumentoval tím, že právo na shromažďování mají všichni. „Hranice jsou hranice a měly by být průjezdné,“ dodal Přemysl Sobotka.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

1.2. Ouzký zvolen do čela výboru pro životní prostředí Evropského parlamentu

Český europoslanec Miroslav Ouzký (ODS) byl v Bruselu zvolen předsedou výboru pro životní prostředí Evropského parlamentu. Stal se prvním Čechem v čele výboru EP, ale volbě předcházely pochyby některých poslanců o jeho kvalifikaci pro novou funkci.

Ve volbách do výborů EP byli zvoleni na místopředsednická místa další čtyři čeští europoslanci. Všichni budou ve funkcích do konce funkčního období tohoto EP, tedy do poloviny roku 2009.

Ouzký v rámci dohod uvnitř konzervativní frakce Evropská lidová strana a Evropští demokraté (EPP-ED) nahradil v předsednické funkci oblíbeného německého křesťanského demokrata Karla-Heinze Florenze. Rozhodování ve výboru pak nebylo obvyklou rychlou formalitou, i když byl Ouzký nakonec zvolen aklamací.

Britský liberál Chris Davies například poukázal na to, že podle Ouzkého životopisu je jeho jedinou kvalifikací pro ekologická témata fakt, že byl dosud členem výboru pro životní prostředí. Stejně tak se zmínil o údajném Ouzkého novinovém rozhovoru, v němž prý popíral globální oteplování.

Český poslanec, který je profesí lékař, ve svém vystoupení prohlásil, že hodlá být v čele výboru více manažerem než politikem. V rozhovoru s ČTK pak odmítl námitky vůči své odbornosti a připomněl, že výbor má na starosti i veřejné zdraví a bezpečnost potravin.

"Nedokážu si představit odborné zázemí, které by pokrylo celou tuto oblast," řekl, "tento výbor je natolik významný, že kolem něho bylo trochu více šumů," dodal.

Ve výboru se hodlá zaměřit na problém odpadů a před volbou zdůraznil, že nechce, aby se ČR stala popelnicí Evropy. Pokud jde o globální oteplování, míní, že emise skleníkových plynů jsou problém, ale nedokáže odhadnout, jak velký vliv na globální oteplování oteplování. Je to ale problém, s nímž je podle něj na každý pád třeba bojovat.

Kluby EP mají podle d'Hondtova systému rozděleny předsednické a místopředsednické funkce. Hlavní boje se proto již předem odehrávaly uvnitř politických klubů a nynější hlasování je jen potvrzující. Ouzký byl dosud místopředsedou celého parlamentu, ale o křeslo přišel začátkem ledna v rámci změn, které provázely zvolení německého konzervativce Hanse-Gerta Pötteringa předsedou EP.

Prvním místopředsedou zahraničního výboru byl ve středu 31. 1. 2007 potvrzen český sociální demokrat Libor Rouček. Třetím místopředsedou rozpočtového výboru zůstal Petr Duchoň (ODS), první místopředsedkyní výboru pro vnitřní trh Zuzana Roithová (KDU-ČSL) a místopředsedou výboru pro průmysl, výzkum a energetiku Miloslav Ransdorf (KSČM).

2.2. Europoslanec Rouček píše Radě EU kvůli protiraketové obraně

Český europoslanec Libor Rouček a jeho polský kolega Marek Siwiec chtějí vědět, jaká je pozice Rady Evropské unie ke zvažovaným základním protiraketového systému Spojených států v České republice a Polsku. Vyplývá to z dopisu, který poslali Radě EU, vrcholnému orgánu unie, jenž zasedá na úrovni ministrů.

K dopisu se připojil také nizozemský europoslanec Jan Marinus Wiersma. Všichni jsou ze sociálnědemokratické frakce. Siwiec je místopředsedou EP a Rouček místopředsedou zahraničního výboru.

Europoslanci se v dopise ptají na to, zda se o celé věci v radě diskutovalo. Chtějí také vědět, jak Rada EU takovou případnou spolupráci obou zemí s USA hodnotí a

zda o ní hodlá jednat "na nejvyšší úrovni mezi EU a USA, respektive mezi EU a NATO".

Zajímá je rovněž, zda unie a USA jednaly o údajném americkém návrhu, podle něhož by protiraketová obrana mohla pomáhat chránit evropské země proti možnému útoku Severní Koreje a Íránu. Podle regulí EU by rada měla odpovědět na tento písemný dotaz europoslanců asi do šesti týdnů.

Myslíme si, že by taková věc neměla být jen bilaterální záležitostí mezi USA a Českou republikou či Polskem, řekl ČTK Rouček. Řešíme obranu Evropy, ale dělejme to společně, na úrovni EU, případně NATO, prohlásil.

I kdyby se nyní zamýšlený projekt uskutečnil, tak nevyřeší obranu celé Evropy, dodal. Téma americké protiraketové obrany otevřela ve svém vystoupení v plénu EP ve středu 31. 1. 2007 také česká komunistická europoslankyně Věra Flasarová, která možnost americké základny důrazně odsoudila. "Vojenské základny USA, ať už v České republice nebo kdekoli v Evropě, neslouží bezpečnosti, ale naopak ohrožují bezpečnost České republiky i ostatních evropských států," uvedla. Stejně tak podle ní "prohlubují napětí... a významně zhoršují politické i energetické vztahy s Ruskem".

2.2. Česká republika je pro zřízení agentury OSN pro životní prostředí

Česká republika považuje iniciativu Jacquesa Chiraka na zřízení Organizace Spojených národů pro životní prostředí za užitečnou a podporuje ji. ČTK to v Paříži řekl náměstek českého ministra životního prostředí Jan Dusík. Ten vede českou delegaci na konferenci, která byla zahájena a jejímž cílem je projekt francouzského prezidenta podpořit. Podobně se vyslovil i další český účastník konference, senátor a bývalý ministr životního prostředí Bedřich Moldan.

Dusík řekl, že zřízení takové organizace by umožnilo soustředit pod jednu střechu aktivity, které jsou zatím v rámci OSN i mimo ni rozptýlené, a získat víc prostředků na konkrétní projekty v oblasti ochrany životního prostředí. "Plýtvání to není," dodal.

Připustil ale, že při snahách o prosazení tohoto projektu bude hrát roli i to, jak bude vypadat konkrétně. Přesné kontury zatím nejsou jasné. Záležet bude i na postoji americké vlády k této problematice i na názoru rozvojových zemí. "Je logické, aby to Evropa jako celek podporovala, je to v našem zájmu," řekl náměstek.

Podle francouzského tisku země Evropské unie Chirakův plán "v různé míře" podporují. Na žádost, aby do tohoto rámce zasadil míru české podpory, Dusík řekl, že Česká republika je "někde uprostřed".

Bedřich Moldan označil Chirakovu iniciativu za velmi rozumnou, ale řekl, že zejména v krátkodobém výhledu jí nedává větší naději na úspěch. Spíše než zdráhavým postojem zemí jako USA nebo Čína to zdůvodnil tím, že by mělo jít v podstatě o určitou součást celkové reformy OSN. Na tu se on dívá skepticky, protože OSN je podle něj velmi rigidní, je tam příliš mnoho zájmů a navíc velké země nepovažují OSN za příliš důležitý nástroj.

Podle něj se také nezdá, že by věc byla důkladně předjednána v Evropské unii, "a to musí Francie udělat jako první". Moldan přitom poukázal na to, že i když bylo na pařížskou konferenci pozváno mnoho hlav států, premiérů a podobně, nepřišel z Evropy z tohoto ranku s výjimkou předsedy Evropské komise Josého Barrosa vlastně nikdo.

Ironické poznámky, že Chirac se touto cestou snaží vybudovat si "pomníčky" na závěr své vlády, jsou ale podle Moldana cynické a nepatřičné. Ochrana životního prostředí je totiž věc příliš důležitá, než aby ji šlo takto odbývat. "Myslím, že se to postupem doby stejně jednou uplatní, i když v krátkodobém horizontu to nevidím.

Určitě stojí za to, aby něco takového (jako Organizace spojených národů pro životní prostředí) vzniklo," řekl.

6.2. Podepsána dohoda se SR o rozdělení archivů kontrarozvědky

Slovensko získá svou část dokumentů bývalé československé vojenské kontrarozvědky, které jsou téměř 15 let po rozdělení Československa stále v Praze. Slováci se tak dostanou k mnohým originálům svazků bývalé komunistické Státní bezpečnosti (StB), jejíž součástí kontrarozvědkou byla. Dohodu o rozdělení archivů v Bratislavě podepsala nová česká ministryně obrany Vlasta Parkanová a její slovenský protějšek František Kašický.

"Jde o historickou dohodu, na jejíž přípravě se oba resorty podílely několik let," řekl po podpisu Kašický. Podle české ministryně dokumenty pomohou Slovensku lépe se vyrovnat se svojí minulostí. "Touto dohodou se otevírá jedna z možností podívat se do temných stránek, které se za námi táhnou," řekla česká ministryně, která navštívila Slovensko jako první zemi od nástupu do funkce. Dodala, že podpis dohody je důkazem nadstandardních vztahů obou zemí, protože materiály obsahují i citlivé informace.

K dohodě je ještě třeba podepsat prováděcí protokol mezi vojenskými zpravodajskými službami v Česku a na Slovensku. Slovensko si potom bude moci dokumenty převézt na své území a předat je Ústavu paměti národa (ÚPN), který dokumentuje zločiny z éry komunismu a fašismu. Zatím však není jasné, kdy by se to mělo stát, protože technické podrobnosti budou řešit ještě expertní týmy obou států. Z některých dokumentů získá Slovensko jen kopie a další dokumenty budou podléhat utajení. Převoz dokumentů, které by podle Kašického naskládáné na sebe měřily několik kilometrů, si zabezpečí slovenská strana.

K archivům bývalé vojenské kontrarozvědky v Praze měly už od roku 2002 přístup slovenské vojenské zpravodajské služby, veřejnost však ne. Podle slovenského ministra informace z českých archivů víckrát vedly k tomu, že někteří zaměstnanci ministerstva obrany nebo příslušníci armády nezískali bezpečnostní prověrku, nebo o ni přišli.

Na Slovensku se v současnosti nacházejí ty svazky bývalé StB, které vypracovaly její krajské správy na Slovensku. ÚPN zveřejnil na internetu jejich registrační protokoly, jejichž prostřednictvím si občané mohou zjistit, kdo s StB spolupracoval jako agent. I po převezení dokumentů o slovenských občanech na Slovensko však v Česku ještě stále zůstanou některé materiály StB o Slovácích. Další svazky totiž ještě archivuje české ministerstvo vnitra.

6.2. O americké základně v Česku bude podle Parkanové diskutovat NATO

O účasti České republiky na americkém systému protiraketové obrany budou diskutovat ministři obrany členských států NATO. Novinářům to po jednání se slovenským protějškem Františkem Kašickým řekla ministryně obrany Vlasta Parkanová (KDU-ČSL). Ministři NATO se sejdou ve čtvrtek a pátek (8. a 9. 2. 2007) ve španělské Seville.

"Stojíme o to, aby tato otázka byla v rámci členských států NATO projednávána a projednána," řekla Parkanová. Dodala, že debatu o základnách doplnil do programu generální tajemník aliance Jaap de Hoop Scheffer poté, co s ním v pondělí 5. 2. 2007 telefonicky hovořila.

Se slovenským ministrem Parkanová o základnách údajně příliš nemluvila. Nebylo to téma, které bychom dnes měli probírat, poznamenala.

Slovenský premiér Robert Fico již v minulosti řekl, že Bratislava by podobnou nabídku Spojených států odmítla.

Parkanová nicméně v Bratislavě plány na možnou výstavbu základny hájila. "Svobodu a bezpečnost nezajistíme tím, že budeme strkat hlavu do písku," řekla. Případné jednostranné odzbrojení či stažení Američanů z Evropy by podle ní míru nepomohlo.

Česká ministryně navštívila Slovensko jako první zemi od nástupu do funkce. S ministrem Kašickým podepsala dohodu o rozdělení archivů bývalé československé vojenské kontrarozvědky a také navštívila slovenský Ústav paměti národa, který se věnuje dokumentaci zločinů komunistického a fašistického režimu na slovenském území.

8.2. NATO pro zvýšení úsilí v Afghánistánu, podpořilo plán pro Kosovo

Vedení Severoatlantické aliance v čele s americkými představiteli naléhalo na neformální schůzce ministrů obrany NATO ve španělské Seville na členské státy, aby zvýšily podporu vojenské misi v Afghánistánu. Výzvy se však setkaly podle agenturních zpráv s rozpornými ohlasy. V otázce Kosova podpořili ministři plán zvláštního zmocněnce OSN Marttiho Ahtisaariho, téma protiraketové obrany bude na pořadu jednání v pátek 9. 2. 2007, kdy by měla schůzka, jíž se za ČR účastní Vlasta Parkanová, kolem poledne skončit.

Nový vrchní velitel ozbrojených sil NATO americký generál John Craddock předložil ministrům plán na posílení stavu jednotek aliance v Afghánistánu o 1500 až 2000 vojáků a na změnu rozmístění sil v této asijské zemi tak, aby se její mobilnější bojové jednotky přemístily více na jih a východ země k pákistánské hranici, kde je situace nejvážnější. NATO má v Afghánistánu v současné době zhruba 35.000 příslušníků mezinárodních jednotek. Více než polovinu z nich tvoří američtí a britští vojáci. Podle neoficiálních zpráv z jednacích kruhů však zástupci některých zemí odmítají vyslat do Afghánistánu další příslušníky svých ozbrojených sil a zejména pak do nebezpečných oblastí. Jsou to především Německo, Francie, Španělsko a Itálie, ale také Turecko.

V Afghánistánu loni zahynulo přes 4000 lidí, včetně 170 zahraničních vojáků, což je nejvíce od pádu režimu Talibanu v roce 2001.

Spojené státy prodloužily pobyt 3000 svých vojáků v zemi a Velká Británie hodlá posílit své jednotky o dalších 800 mužů. Také Polsko přislíbilo další vojáky a jak řekl ČTK mluvčí ministerstva obrany Andrej Čírtek, i Česká republika patří k těm, kdo letos zvýšil počet svých vojáků, a to ze 150 na 225, takže nyní "přispívá úměrně svým možnostem". Navíc zvažuje podle mluvčího i další příspěvky, například dary pro afghánskou armádu.

V další části jednání De Hoop Scheffer podle agentury AP vyjádřil jménem NATO podporu nedávno předloženému plánu zvláštního zmocněnce OSN pro Kosovo Marttiho Ahtisaariho, který fakticky navrhuje nezávislost této srbské provincie pod mezinárodním dohledem. Generální tajemník ujistil, že aliance zachová prozatím svou vojenskou přítomnost v Kosovu na dosavadní výši, tedy zhruba na úrovni 16.000 vojáků. Jejich stahování podle něj připadá v úvahu až po dosažení dohody o statusu tohoto území.

9.2. Parkanová informovala NATO o americkém návrhu, jednala s Ivanovem

Ministryně obrany Vlasta Parkanová na neformální schůzce ministrů obrany Severoatlantické aliance ve španělské Seville informovala spojence o tom, že Česká republika byla oslovena vládou Spojených států v souvislosti s možným umístěním

prvků protiraketové obrany na českém území. ČTK to po skončení schůzky sdělil mluvčí ministerstva Andrej Čírtek.

Podle jeho slov Parkanová spojencům sdělila, že USA požádaly ČR o zahájení jednání o tomto tématu. Česká strana nyní připravuje odpověď na americkou nótu, rozhodovat o návrhu však bude parlament. O dalším vývoji bude česká strana spojence informovat.

Podobně podle Čírta informovali na schůzce o otázce případné základny v rámci protiraketové obrany také zástupci Polska, kteří se vyjádřili velmi opatrně a případná jednání o základně označili zatím za "hypotetická".

Téma protiraketové obrany však bylo na této schůzce spíše okrajovým, většinu času zabralo jednání o Afghánistánu, Kosovu, Blízkém východu nebo jednotkách rychlého nasazení. Zástupci několika států pak zdůraznili, že systém protiraketové obrany není namířen proti Rusku a že je třeba o tom Ruskou federaci přesvědčit.

Na okraj schůzky se ministryně Parkanová sešla v Seville také s ruským ministrem obrany Sergejem Ivanovem. Otázka protiraketové obrany se při této schůzce, která se konala v příjemném duchu, vůbec nedostala na pořad, uvedl Čírtek. Rozhovor se podle něj soustředil hlavně na možnosti pomoci Afghánistánu.

12.2. Česko k japonskému lovu velryb

Japonsko oznámilo, že uspořádá mezinárodní velrybářskou konferenci, na níž se pokusí prosadit obnovu komerčního lovu velryb. V antarktických vodách mezitím pokračovaly střety japonských velrybářů se členy organizace na ochranu životního prostředí Sea Shepherd Conservation Society. Japonští činitelé v minulých dnech obvinili tuto organizaci z "pirátských", a dokonce "teroristických" aktivit.

Tokio informovalo, že pozvalo všech 72 členů Mezinárodní velrybářské komise (IWC) na konferenci, která se má uskutečnit od úterý do čtvrtka. Řada zemí - například Británie, Austrálie, Nový Zéland či Spojené státy - již ale účast na akci odmítla. Ekologická organizace Greenpeace ohlásila, že v den zahájení akce zorganizuje protesty. Japonsko prý nicméně očekává účast alespoň poloviny členských států.

Na konferenci nebudou přítomni ani zástupci České republiky. "Dáváme jednoznačně přednost debatě na oficiální půdě IWC," sdělil ČTK ministr životního prostředí Martin Bursík. Japonsko se podle něj snaží obejít rozhodnutí IWC o zákazu komerčního lovu.

Tento zákaz byl vyhlášen v roce 1986. Japonsko ale dále zabíjí ročně stovky těchto mohutných savců v rámci povoleného velrybářského vědeckého programu a maso usmrčených zvířat pak prodává na jídlo. Kritikové Tokio obviňují, že vědecký program používá pouze jako záminku pro udržení velrybářského průmyslu.

19.2. Polský a český premiér zajedno: k základně asi obě země kývnou

Česká republika a Polsko zřejmě kývnou na americkou žádost zahájit jednání o umístění části amerického systému protiraketové obrany na jejich území. Ve Varšavě se na tom shodli premiéři Mirek Topolánek a Jaroslaw Kaczyński. Ani jeden z nich nepředpokládá, že by se o této otázce konalo v jejich zemích referendum.

"Shodli jsme se na tom, že pravděpodobně na tu nótu obě země odpoví pozitivně," řekl Topolánek před novináři po jednání s Kaczyńským. "Snažíme se vytvořit určitý komunikační most tak, abychom se vzájemně informovali o našich pozicích," dodal. Upozornil ale, že jde o samý počátek jednání.

Pokud jde o referendum, není tato otázka podle obou šéfů vlády pro referendum vhodná.

Proti americké protiraketové základně, jejíž radarová část má stát v Česku, a protiraketové střely mají být umístěny v Polsku, se už několikrát vyslovilo Rusko. Kaczyński znovu ubezpečil, že zařízení není namířeno proti Rusku.

"Získat souhlas Ruska bude zřejmě obtížné, ale budeme se snažit přesvědčit Rusy, že toto zařízení není namířeno proti nim," řekl Kaczyński. "Je známo, jaký je cíl základny. Není namířena proti žádnému normálnímu státu, má tvořit zabezpečení proti případné činnosti států, které se nechtějí podřídít principům obvyklým ve světě," zdůraznil polský premiér. "Tvrzení, že tato zařízení mají změnit poměr sil v Evropě, jsou nepravdivá. To říkáme partnerům na Západě i Východě," dodal.

Také Topolánek prohlásil, že americká žádost znamená pro českou vládu úsilí o zvýšenou komunikaci s ruskou či německou stranou i s vlastní veřejností. Odmítl jako "účelové" výhrady šéfa německé diplomacie Franka-Waltera Steinmeiera, že prý USA v plánech na budování protiraketového štítu u ruských hranic opomíjejí Rusko. Topolánek považuje za "velmi naivní" se domnívat, že USA své záměry v Česku a Polsku již s ruskou stranou nekonzultovaly.

Vyjádřil se tak nicméně předtím, než ruský generál Nikolaj Solovcov varoval, že ruská armáda by mohla případně na americký protiraketový systém v ČR a v Polsku zaměřit své rakety.

Kaczyński a Topolánek, známí skeptickým postojem k snahám o oživení euroústavy, zamítnuté předloni ve francouzském a nizozemském referendu, se vyslovili pro aktivní přístup k debatě o další budoucnosti Evropské unie. Ta sice netrpí žádnou krizí, ale záhodno je přijít s "pozitivní iniciativou" ohledně pravidel fungování společenství, aby byla jednodušší a umožňovala další rozšiřování Evropské unie.

19.2. NATO považuje hrozby Ruska ohledně raket za nemístné

Za nemístná označila Severoatlantická aliance slova ruského generála Nikolaje Solovcova, že pokud bude v Česku a v Polsku instalována protiraketová základna, mohlo by Rusko na ně zaměřit svoje vlastní rakety. "Tato extrémní slova jsou nemístná," řekl podle agentury AFP mluvčí generálního tajemníka NATO James Appathurai.

Jestliže Rusko odstoupí od smlouvy o likvidaci raket středního a kratšího doletu z roku 1987 (FNI), bude mu trvat pět nebo šest let, možná i méně, než obnoví jejich výrobu, uvedl Solovcov.

Washington oznámil 22. ledna, že zahajuje jednání s Českou republikou a s Polskem o možnosti umístit na jejich území radar a deset protiraketových střel, které budou součástí amerického protiraketového deštníku. Tento krok vyvolal okamžitě protesty Moskvy.

Náčelník ruského generálního štábu Jurij Balujevskij pohrozil ve čtvrtek 15. 2. 2007, že Rusko odstoupí jednostranně od smlouvy FNI, bude-li Washington v tomto projektu pokračovat.

Protiraketový systém je čistě americký a nezávisí na NATO, které již několikrát zdůraznilo, že jednání s Prahou a Varšavou se týká dvoustranných vztahů mezi USA a každou z těchto zemí. Všechny jsou ale členy Severoatlantické aliance.

20.2. Premiér Topolánek ukončil návštěvu Polska

Český premiér Mirek Topolánek skončil dvoudenní návštěvu Polska. Program druhého dne pobytu zahájil schůzkou s polskými podnikateli, pak následovali studenti bohemistiky na Varšavské univerzitě. Odpoledne se Topolánek setkal s šéfem dolní komory polského parlamentu, Sejmu, maršálkem Markem Jurkem a s varšavskou primátorkou Hannou Gronkiewiczovou-Waltzovou. Závěrečným bodem návštěvy bylo

jednání s prezidentem Lechem Kaczyńským na varšavském letišti těsně před večerním návratem do vlasti.

Topolánek se v pondělí 19. 2. 2007 shodl se svým varšavským hostitelem, šéfem polské vlády Jaroslawem Kaczyńským v pohledu na americký protiraketový systém. Oba premiéři dali najevo, že odpovědí kladně na americkou žádost o jednání o umístění protiraketových střel v Polsku a radaru v Česku, a to i navzdory ruským výhradám.

20.2. Polské a české priority v jednání s USA se dle premiéra liší

Praha a Varšava budou podle českého premiéra Mirka Topolánka koordinovat postup při vyjednávání s Washingtonem o umístění části amerického systému protiraketové obrany, ale nebudou mluvit s Američany jednohlasně. "Půjde i o to vyjednat co nejlepší podmínky. Naše priority nejsou zcela totožné s polskými," řekl v debatě s varšavskými studenty premiér. Právě americká základna v Česku a Polsku byla stěžejním bodem Topolánkových pondělních (19. 2. 2007) jednání s šéfem polské vlády Jaroslawem Kaczyńským.

Topolánek opět přesvědčoval, že protiraketový deštník nebude zaměřen proti Rusku, ale bude chránit USA a evropské spojence proti "darebáckým státům" či radikálním hnutím typu libanonského Hizballáhu. Středoevropská základna by podle premiéra měla být i "pilotním projektem" k budoucímu protiraketovému systému NATO, jakož i geopoliticky ukotvit "hluchý prostor" mezi Německem a Ruskem.

Premiér ovšem upozornil, že jednání jsou na počátku, ani Polsko, ani Česko zatím neodpověděly na americkou nótu, navrhuující jednat o umístění radaru v Česku a sil s protiraketovými střelami v Polsku.

"Nemůžeme mluvit úplně stejným jazykem, protože my budeme vyjednávat za ČR a polská vláda za Polsko," řekl Topolánek. "Polsko má jiné postavení geopoliticky, z hlediska velikosti a možná i priorit. Budeme chtít konzultovat, koordinovat, ale logicky nemůžeme mít stejný pohled," dodal.

České priority se podle premiéra právě doladují, takže koordinace s polskou stranou je jen ku prospěchu věci. Po návratu do Prahy hodlá Topolánek požádat ruského velvyslance o vysvětlení postoje Moskvy k případnému umístění amerického radaru v ČR.

"Vyjádření jednoho ruského generála nelze pokládat za oficiální ruský postoj. Je dobré komunikovat a vzájemně se informovat, jaké jsou oficiální postoje," dodal premiér v narážce na pondělní (19. 2. 2007) varování velitele ruských raketových sil, že na radar USA v Česku by mohly být namířeny ruské rakety.

Možné umístění objektů americké základny v Polsku a ČR také kritizoval ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov. Podle agentury AP řekl, že Moskva by zareagovala, avšak nikoli zahájením nových závodů ve zbrojení, které probíhaly za studené války. Podle místopředsedy Poslanecké sněmovny a stínového ministra zahraničí ČSSD Lubomíra Zaoralka ČR opouští strategickou orientaci postavenou na členství v NATO a EU a zbytečně vede spory se spojenci. ČSSD prý pobouřil premiér Topolánek, který v Polsku odmítl jako účelové výhrady šéfa německé diplomacie Franka-Waltera Steinmeiera, že USA v plánech budování systému u ruských hranic opomíjejí Rusko. Topolánek považuje za "velmi naivní" domnívat se, že USA své záměry již s ruskou stranou nekonzultovaly.

Schůzce se studenty předcházel premiérův projev před podnikateli ze sdružení zaměstnavatelů Lewiatan, které pochválil za přínos k faktu, že Polsko je nyní třetím největším obchodním partnerem ČR (loni obrat vzájemného obchodu činil téměř 8,472 miliardy eur) po Německu a Slovensku. Politici by podle něj měli přispět k

odstranění přetrvávajících bariér, nejen mezi Českem a Polskem, ale hlavně v Evropské unii. Dokončení liberalizace vnitřního trhu, skoncování s přílišnou byrokracií v EU a strukturální reformy v členských zemích pokládá Topolánek za podmínku konkurenceschopnosti EU na světovém trhu.

"Dokončit liberalizaci trhu ještě před politickou integrací, má-li se EU vůbec integrovat, je jedním z hlavních úkolů české a polské reprezentace," řekl český premiér. Unie podle něj není v ústavní krizi, ale trpí neschopností uskutečnit reformy veřejných financí, penzijního a zdravotního systému. Namísto špatné ústavní smlouvy, vypracované bez Česka a dalších nových členských zemí, by EU měla přijmout prostý a srozumitelný dokument na způsob ústavy Spojených států. Evropanství však nelze nadiktovat shora, ale "Spojené státy evropské" mají vznikat "odspodu, od lidí", což však bude "velmi pomalý a pozvolný proces".

Večer před odletem do vlasti se Topolánek setkal s prezidentem Lechem Kaczyńským, s nímž hovořil o euroústavě. "Shodujeme se na tom, že doba, kdy jsme říkali jenom výhrady, skončila," řekl Topolánek s tím, že na místě je "pozitivní přístup" k vytváření nových pravidel EU. Ty by podle premiéra měly umožnit zejména další rozšiřování unie, naopak za naprosto nepřijatelné považuje vzdání se veta v klíčových záležitostech. Nepředpokládám, že by v tomto pololetí za německého předsednictví unie mělo dojít k nějakému posunu, prohlásil český premiér.

20.2. EU chce snížit emise o pětinu, podle Bursíka jde o velký pokrok

Rada ministrů životního prostředí EU přijala závazný cíl pro boj s globálním oteplováním a shodla se, že by se do roku 2020 měly v rámci celé unie emise skleníkových plynů snížit o 20 procent ve srovnání s úrovní roku 1990. Podle českého ministra Martina Bursíka jde o velký pokrok, přesto by podle něj závazky mohly být ještě ambicióznější.

"Přáli bychom si, aby ten cíl byl bez jakýchkoli dalších vedlejších podmínek 30 procent," řekl Bursík. O závazku třicetiprocentního snížení emisí by však unie uvažovala pouze v případě, že by se k jejímu snažení připojily další velké průmyslové země, především USA.

Dvacetiprocentní redukce emisí platí jako závazek pro unii jako celek, konkrétní cíle pro jednotlivé státy ale budou určeny až během dalších jednání.

"Dojde k diferenciaci. Každý stát před sebou musí mít nějaký cíl, který ho má hnát dopředu, aby učinil konkrétní opatření pro snížení emisí," uvedl Bursík. Hlavní slovo v určování konečných cílů pak podle něj bude mít Evropská komise. "Já budu prosazovat, aby ty cíle byly co nejofenzivnější," dodal.

Při vyjednávání o tom, do jaké míry mají jednotlivé země přispět k celkové pětinové redukci emisí, došlo k dohodě, že kvůli podpoře ekonomického růstu budou na východoevropské státy z bývalého sovětského bloku uplatňována méně přísná kritéria než na "staré" členské země EU. Východoevropské státy také mají možnost určit si pro snižování emisí jiný referenční rok, než je rok 1990; Česko se ale výchozího roku určeného radou bude držet.

Emise oxidu uhličitého se nyní v ČR pohybují asi 25 procent pod úrovní roku 1990, na druhou stranu ovšem Česko patří k největším znečišťovatelům v přepočtu na jednoho obyvatele. Zatímco ČR v roce 2005 vypustila do ovzduší 82,5 milionu tun CO₂, srovnatelně lidnatá Belgie jen 55 milionu tun a Maďarsko necelých milionu 26 tun.

21.2. Lavrov: ČR a Polsko nerozhodují o americkém systému demokraticky

Rusko bude na výstavbu částí amerického protiraketového deštníku v ČR a Polsku podle svého ministra zahraničí Sergeje Lavrova reagovat bez hysterie a tak, aby nevyprovokovalo nové závody ve zbrojení. Šéf ruské diplomacie to řekl v rozhovoru pro deník Rossijskaja Gazeta, který často vyjadřuje oficiální názory ruské politiky. Lavrov také uvedl, že způsob, jakým se o rozmístění radaru a raket amerického systému rozhoduje v samotné ČR a Polsku, není v souladu s chápáním demokracie.

"Nebere se ohled na veřejné mínění, na mínění spojenců. Už jste určitě slyšeli mnohé komentáře, které znějí po Evropě," řekl v rozhovoru Lavrov.

Ruské diplomacii je prý dobře známo, že velká část veřejného mínění v Česku i Polsku je proti přijetí amerických návrhů. "Víme o nápadech zorganizovat průzkumy, referenda. Přitom vedení jedné ani druhé země se tím nehodlá zabývat a už oznámilo svůj souhlas s přijetím," podotkl ruský ministr zahraničí.

Lavrov připomněl například výroky německého ministra zahraničních věcí Franka-Waltera Steinmeiera. Ten podle svého ruského kolegy podtrhl nevyhnutelnost řešit strategické otázky podobného typu s přihlédnutím k mínění všech, kdo by na vývoj mohli reagovat negativně. "Takového čestného postoje si ceníme a myslíme si, že nebyl diktován pouhou snahou se nám zavděčit. Chápeme odpovědnost evropských zemí, zvláště předních členů NATO a Evropské unie," zdůraznil Lavrov.

Ministr v souvislosti s otázkou strategické rovnováhy v Evropě připomněl, že podle ruských expertů nemá v případě hrozby z Íránu či Severní Koreje smysl umístit elementy protiraketové obrany tam, kam se to nyní navrhuje. "Jestli se skutečně objeví právě v Polsku a Česku, musí vojenští analytici vypočítat základní trajektorie raket, na jejichž zničení jsou vymyšleny tyto systémy. A nemůžeme nekonstatovat, že dané objekty jsou zcela vhodné k tomu, aby zachytily rakety vypuštěné z ruského území," řekl Lavrov.

Podle něj nejde o to, že by se Rusko skutečně chystalo nějaké střely odpálit. Samotná filosofie dohody o protiraketové obraně byla ale podle něj založena na likvidaci pokusů udeřit jako první. "A nyní bude, jak zjevně počítají američtí stratégové, garantovaná obrana proti prvnímu úderu. A tak vzniká jiné pokusění - sám udeřit jako první, protože víš, že zůstaneš nepotrestán," vysvětlil Lavrov.

Ruská odpověď proto bude - jak řekl i ruský prezident Vladimir Putin - asymetrická, založená na technologiích, které dokáže vyrobit ruský vojensko-průmyslový komplex a ruští vědci. "Naším hlavním kritériem je zajištění bezpečnosti Ruské federace a maximálně možné udržení strategické stability," prohlásil ruský ministr.

Rusko si podle něj nemůže dovolit další závody ve zbrojení a riskovat vlastní ekonomický a finanční blahobyť. "Na to nemáme právo po všem úsilí, které prezident, vláda, celá země vložili do vytvoření základů pro naši lepší budoucnost," řekl Lavrov v rozhovoru pro list Rossijskaja Gazeta.

21.2. USA odsoudily ruské hrozby kvůli raketovému systému v ČR a Polsku

Americká ministryně zahraničí Condoleezza Riceová se ohradila proti pondělní (19. 2. 2007) pohružce velitele ruských raketových vojsk Nikolaje Solovcova, že ruská armáda může zaměřit své vlastní rakety na Česko a Polsko, pokud v těchto zemích budou vybudovány objekty protiraketového systému USA. Vyjádřila se k tomu v Berlíně po setkání s německým ministrem zahraničí Frankem-Walterem Steinmeierem a zdůraznila, že Česko i Polsko jsou svrchované země.

"Myslím, že to byly mimořádně nešťastné poznámky," komentovala šéfka americké diplomacie výroky ruského generála. Podle Riceové Spojené státy průběžně

informují Rusko o chystaném systému a jednoznačně zdůrazňují, že není namířen proti Rusku, ale proti případné raketové hrozbě z Íránu.

Program se připravuje se značným předstihem, upozornila Riceová. Deset plánovaných amerických střel v Polsku, které by měly likvidovat rakety odpálené z jiných zemí, podle ministryně nemůže Rusko ohrozit.

Riceová uvedla, že USA poskytují Moskvě informace o své strategii už od jara 2006. Podle ní se o tom mluvilo při deseti formálních kontaktech až po ministerskou úroveň. "S Ruskem budeme i dále o této věci hovořit," dodala. Reagovala tak i na nedávnou Steinmeierovu kritiku, že USA měly Moskvu předem informovat.

Rozpornou debatu systém vyvolal v Německu, které patří mezi klíčové země NATO. Spory ve vládní koalici vzbudila také výtka šéfa německé diplomacie Američanům, kterou kritizoval i český premiér Mirek Topolánek.

Německý list Süddeutsche Zeitung píše, že Putin rozděluje Evropu stejně jako Bushova vláda. Její nabídka Polsku a Česku zcela zapadá do koncepce bývalého amerického ministra obrany Donalda Rumsfelda a jeho dělení kontinentu na starou a novou Evropu. Washington znovu pohrdá tím, jak důležitá je zahraničněpolitická soudržnost v EU a také v evropské části NATO.

List Die Welt naopak kritizuje ministra Steinmeiera za jeho kritiku Američanů, že údajně předem o neinformovali Rusy, a za to, že ji opakoval i počátkem týdne při návštěvě Ázerbájdžánu. "Nikdo nepotřebuje novou studenou válku a novou raketovou krizi, rozkol s USA a novou trhlinu mezi Německem a východními sousedy. Proto by se nejvyšší německý diplomat měl učit diplomacii," napsal Die Welt.

Jednoznačné zapojení Německa do transatlantických struktur a Evropské unie a přátelství se Spojenými státy zdůraznil předseda německé vládní Křesťanskosociální unie (CSU) Edmund Stoiber v souvislosti s debatami, že Německo rozporně reaguje na údajné rostoucí mocenské nároky Ruska ve světě. Současně ale prohlásil, že západní země se budou muset zabývat snahou Ruska "podílet se na spoluzodpovědnosti" v 21. století.

22.2. Po pádu hraničních kontrol chce Bavorsko víc střežit vnitrozemí

Plánované zrušení hraničních kontrol osob a aut na německých hranicích do Česka a Polska od roku 2008 je pro bavorskou policii důvodem, aby více kontrolovala osoby v pohraničním vnitrozemí, a to i bez konkrétního podezření. Informují o tom dnes bavorská média.

Nyní se předpokládá, že Česko a Polsko se 1. ledna 2008 stanou součástí takzvaného schengenského prostoru bez hraničních kontrol, v němž je většina Evropské unie. Pro policejní složky v Bavorsku to prý znamená, že se hraniční policie začlení do zemské policie. Občané a politikové se údajně obávají o bezpečnost zejména na venkově.

Bavorský zemský ministr vnitra a budoucí zemský premiér Günther Beckstein chce v polovině dubna předložit nový plán restrukturalizace bavorskému parlamentu v Mnichově. Zesílené kontroly mají po otevření hranic provádět ve vnitrozemí také policejní hlídky v civilu. Hlavně se soustředí na dálniční a silniční tahy a železnice.

Podobná opatření zesílených kontrol ve vnitrozemí chystá i Sasko jako druhá německá země, která s Českem sousedí.

23.2. Polsko oficiálně projevilo zájem jednat o americké základně

Polsko oficiálně oznámilo, že je připraveno jednat se Spojenými státy o umístění základny protiraketové obrany na jeho území. Diplomatičtí nótou v tomto smyslu předalo polské ministerstvo zahraničí americkému velvyslanectví ve Varšavě.

Součástí základny je i radar, který by měl podle amerického přání být postaven v Česku.

Oficiální odpověď polského ministerstva na americkou žádost o umístění raketového sila v Polsku "vyjadřuje zájem zahájit vyjednávání o tomto tématu, přičemž se zmiňuje o tom, že všechny dohody, které se ho budou týkat, mají přispět k posílení bezpečnosti Polska, Spojených států a i mezinárodní bezpečnosti", citovala agentura AFP z dokumentu.

Plány na zbudování americké základny v zemích bývalého Varšavského paktu však mimo jiné ostře kritizovalo Rusko a nelibě je nese i Ukrajina. Washington tvrdí, že základna má zamezit potenciální hrozbě z takových států jako Írán či Severní Korea, Moskva však tato ujištění odmítá s tím, že se USA pouze snaží upevnit svou vojenskou moc v oblasti.

27.2. Langer a Kaliňák ujišťovali o vstupu Slovenska do Schengenu

Český ministr vnitra Ivan Langer je přesvědčen, že Slovensko splní technické podmínky potřebné pro vstup do schengenského prostoru volného cestování bez hraničních kontrol. Langer to uvedl při návštěvě Bratislavy.

"Česká republika a Slovenská republika dělají maximum, aby se nám podařilo dosáhnout společného cíle. Jsem přesvědčen, že Slovensko uspěje," řekl Langer po jednání se svým protějškem Robertem Kaliňákem.

Čeští představitelé, včetně Langera, ještě nedávno hrozili zavedením přísnějších kontrol na společné hranici, pokud by Slovensko nespĺnilo kritéria pro přijetí do Schengenu. Ten se má o nové členské země Evropské unie z května 2004 rozšířit koncem roku. Právě při sporech o rozšíření Schengenu bylo Slovensko kritizováno za nedostatky při ostraze hranic s Ukrajinou.

Také podle Kaliňáka je Slovensko je na dobré cestě do Schengenu. Ministr opět ujišťoval, že země do června napraví všechny výhrady, které vůči zajištění východní hranice měla komise EU.

Podle českého ministra může Slovensko počítat s technickou pomocí Prahy. Obě strany se například dohodly na spolupráci při školení policistů. Slovenští experti si také prohlédnou pražské a brněnské letiště.

Podle původního plánu měly pasové kontroly na hranicích starých a nových států EU padnout letos v říjnu. Termín ale zhatily potíže se spuštěním nové generace Schengenského informačního systému SIS II, kvůli kterým se hovořilo o až dvouletém odkladu. Nováčci však za průtahy viděli i nevěli některých starých členských zemí zrušit hraniční kontroly.

27.2. Vondra přislíbil konzultace v NATO o americké základně

Konzultace v rámci Severoatlantické aliance o americkém protiraketovém systému v Česku a v Polsku přislíbil v Berlíně místopředseda české vlády Alexandr Vondra. Učinil tak při setkání s německým ministrem zahraničí Frankem-Walterem Steinmeierem, který nedávno kritizoval postup, jakým Spojené státy základny ve střední Evropě prosazují.

"Budeme ochotni tu věc konzultovat s Německem, budeme ji chtít konzultovat v rámci Severoatlantické aliance," řekl Vondra na společné tiskové konferenci. Vyjádřil očekávání, že "ještě větší měrou" to budou činit také Spojené státy. Americký záměr už několik týdnů kritizuje Rusko, které obviňuje USA ze snah o hegemonii.

Steinmeier uvítal Vondrovo ujištění a uvedl, že debata o raketách by neměla vyvolávat jakékoli protiamerické nebo protiruské reakce. Sociálnědemokratický politik (SPD) tak odpovídal i na některé výtky německých médií nebo politiků koaličního křesťanského

bloku CDU/CSU kancléřky Angely Merkelové, že zastává protiamerická stanoviska, když nedávno prohlásil, že vzhledem k záměru přiblížit americké protiraketové objekty k ruským hranicím se mělo s Ruskem začít mluvit dříve.

Dojem, že USA s Moskvou o tomto problému nehovoří, vyvracela nedávno v Berlíně americká ministryně zahraničí Condoleezza Riceová. Český premiér Mirek Topolánek v souvislosti s projektem prohlásil, že americká žádost znamená pro českou vládu úsilí o zvýšenou komunikaci s ruskou či německou stranou i s vlastní veřejností.

Vondra zopakoval, že chystaný systém USA není namířen proti Rusku, ale proti případným hrozbám z oblasti Středního východu. Zjevně i Německu připomněl, že Evropané často v posledních 50 letech žádali Američany o pomoc. Nyní jsme v situaci, pokračoval vicepremiér, kdy USA o něco žádají Evropu a česká strana soudí, že "k této výzvě je potřeba se postavit pozitivně a konstruktivně". A to samozřejmě způsobem, že nikdo v Evropě nebude mít obavy z jakýchkoli následků, uvedl český politik.

Zdůraznil zároveň, že NATO je v životním zájmu ČR, která nechce alianci oslabovat, ale posilovat. Vondra je přesvědčen, že Německo nebude v konečném důsledku proti americkému systému, a nemá obavy, že by si partneři v NATO nakonec nerozuměli. Také aliance už o projektu hovořila, když schválila studii jeho proveditelnosti. Zatím se ale nediskutovalo o rozmístění v Česku a Polsku, to ostatní je známé, uvedl Vondra.

Oba politikové probírali i institucionální reformy Evropské unie, které Německo v tomto pololetí předsedá. Berlín si jako jeden z cílů vytkl posunout vpřed ratifikaci evropské ústavy, která předloni zamrzla po odmítavých referendech ve Francii a Nizozemsku a od níž si Berlín slibuje větší akceschopnost unie. Česko patří mezi několik zemí, které dokument neschválily a mají vůči němu řadu výhrad.

Český vicepremiér zdůraznil, že jakékoli řešení by mělo EU spojovat a nikoli rozdělovat. "Kvalita je z našeho pohledu důležitější než nějaký spěch," uvedl. Českým cílem podle něj je, aby EU byla schopná pružně reagovat na globální výzvy a na požadavky trvalé modernizace.

O dvoustranných stycích se ministři vyjádřili pochvalně. "Německo-české vztahy nikdy nebyly tak dobré jako nyní," řekl Steinmeier s ohledem na politické i hospodářské vazby. Také Vondra nevidí nic, co by tento trend mělo zvrátit. Doložil ho tím, že jen český obchod s největší německou zemí Bavorskem je čtyřikrát větší než například s USA.

28.2. Rakouský tisk: Žaloba proti ČR asi nebude, vláda ji však posoudí

Jako snahu o vrácení sporu kolem jaderné elektrárny Temelín do věčné roviny a zároveň jako oddálení možnosti podání mezinárodní žaloby proti České republice kvůli jaderné elektrárně Temelín vnímá rakouský tisk úterní (27. 2. 2007) návštěvu rakouského kancléře Alfreda Gusenbauera v Praze. Deník Kronen Zeitung, jenž považuje Gusenbauerovu návštěvu za spíše úspěšnou, nicméně informoval, že rakouští vládní úředníci se budou zabývat možností podání žaloby.

Nejčtenější rakouský deník označil domluvu Gusenbauera a jeho českého protějšku Mirka Topolánka o společné meziparlamentní komisi jako "první kroky dopředu" a "první úspěchy" pro rakouskou stranu.

Deník však současně informoval, že Gusenbauer, šéfka rakouské diplomacie Ursula Plassniková a ministr životního prostředí Josef Pröll na příštím zasedání rakouské vlády, které se výjimečně uskuteční v sobotu 3. 3. 2007, údajně předloží společný návrh na prozkoumání možnosti podání žaloby na Českou republiku.

Deník Österreich napsal, že Gusenbauer mohl dohodu s Topolánkem o společné meziparlamentní komisi ohlásit jako "malý úspěch". Ostatní rakouské deníky hodnotí českou misi rakouského kancléře spíše jako ústupek z vyhraněných rakouských pozic. "Žaloba Rakouska proti Temelínu ze stolu?" nadepsal svůj článek konzervativní list Die Presse, podle jehož informací se Gusenbauer během setkání s Topolánkem o žalobě vůbec nezmínil. Deník Heute dokonce jednoznačně napsal, že "Gusenbauer v Praze ustoupil".

List Kurier označuje návštěvu za součást pokračující středoevropské aktivity rakouské vlády a připomíná nedávná setkání kancléře s představiteli všech sousedních zemí. "Vídeň se znovu stává centrem střední Evropy. Není to nostalgie po časech monarchie, ale geografická poloha nám prostě znovu přisuzuje ústřední roli," cituje list Gusenbauera.

Deník poukazuje na to, že nová vídeňská vláda se chce konečně zaměřit na zlepšení dopravního spojení se sousedy, které je "téměř 20 let po pádu železné opony stále v ostudném stavu". Pokud jde o Temelín, Kurier pouze konstatuje, že kancléř se v Praze nezasazoval o ukončení jeho provozu, ale jen o co největší bezpečnost.

Der Standard konstatuje, že Temelín je stále ve vzájemných vztazích tématem, které zastiňuje všechna ostatní, ale že se obě strany v úterý v Praze ze všech sil snažily, aby tomu tak nebylo. Dohoda o "parlamentarizaci" tohoto problému by měla podle listu vést k uzavření právně závazné dohody o výměně informací, jež by mohla konečně přinést ukončení melkského procesu.

List dále vyzdvihuje Gusenbauerovo odsouzení hraničních blokad a Topolánkovu reakci, podle níž česká strana nebude považovat blokády za aktivity rakouské vlády. Konstatuje, že ve všech dalších otázkách vládla "harmonie".

28.2. Rakouští Zelení kritizují výsledky Gusenbauerovy návštěvy v Praze

Ostré kritice podrobila rakouská opoziční strana Zelených výsledek jednání kancléře Alfreda Gusenbauera o jaderné elektrárně Temelín během jeho úterní návštěvy v Praze. Místopředsedkyně Zelených a dolní komory rakouského parlamentu Eva Glawischnigová prohlásila, že kancléř ignoruje dlouholetou práci rakouského parlamentu v záležitostech týkajících se Temelína a spor ohledně jihočeské elektrárny se jeho vinou vrátil "k bodu nula."

"Výsledek jeho (Gusenbauerovy) návštěvy je z hlediska politických jednání o Temelínu tím největším zklamáním od roku 2000," uvedla Glawischnigová na tiskové konferenci ve Vídni v připomínce data uzavření takzvané dohody z Melku mezi oběma státy.

Vytvoření společné česko-rakouské parlamentní komise k Temelínu, na jejímž vzniku se Gusenbauer v Praze dohodl s českým premiérem Mirkem Topolánkem, nepovažuje poslankyně za řešení.

"Expertní skupiny si léta vyměňují informace a uskutečnila se celá řada poslaneckých setkání. Opravdu nevím, co je tady ještě k parlamentarizaci," podotkla s tím, že hodlá kancléře požádat o vysvětlení na nejbližším zasedání Národní rady, dolní komory rakouského parlamentu.

28.2. Velvyslanci NATO kritizovali ruské hrozby proti ČR a Polsku

Představitelé členských zemí Severoatlantické aliance v Bruselu kritizovali hrozby ruských generálů o možném zamíření ruských raket na ČR a Polsko kvůli plánovaným americkým protiraketovým základnám. Podle mluvčího NATO Roberta Psczela velvyslanci zemí aliance při setkání se zástupci Ruska označili takové výroky za nepřijatelné.

Obě strany se sešly v rámci Rady NATO-Rusko, které se zúčastnil také ředitel americké Agentury pro protiraketovou obranu generál Henry Obering. Informoval ruskou stranu o plánech na protiraketovou obranu a o stavu vyjednávání s ČR a Polskem o možném rozmístění raket a radarů, uvedl Psczel. Obering opět zdůrazňoval, že systém není zaměřen proti Rusku.

Mnoho velvyslanců členských zemí aliance se proti takovým prohlášením při dnešní schůzce rady NATO-Rusko jasně postavilo, uvedl mluvčí. Taková prohlášení nejsou přijatelná, přinejmenším ničemu nepomáhají a neodpovídají vztahům, které aliance s Ruskem má, řekl Psczel.

Zdůraznil, že podobných informačních schůzek mezi Spojenými státy a Ruskem o americké protiraketové obraně bylo minulý rok několik. Naposledy Obering informoval Radu Rusko-NATO loni v listopadu.

Podle Psczela se Oberinga dotazovali nejen Rusové, ale i spojenci, kteří se ptali na úlohu NATO v protiraketové obraně. Mluvčí také potvrdil, že v pondělí 5. 3. 2007 bude v NATO jednat český premiér Mirek Topolánek a že na programu schůzky s generálním tajemníkem Jaapem de Hoopem Schefferem bude i protiraketová obrana.

28.2. Švédská TV: Při pronájmu gripenů do ČR potvrzen tajný prostředník

Při pronájmu stíhaček Jas-39 Gripen české armádě údajně působil tajný prostředník, ačkoli šlo o obchod mezi dvěma státy a nikoli soukromými firmami. S odkazem na nové důvěrné informace z Rakouska to v úterý 27. 2. 2007 uvedla veřejnoprávní Švédská televize (SvT). Interviewovaný bývalý představitel rakouského ministerstva obrany však následně označil odvysílanou verzi rozhovoru s ním za zmanipulovanou. Bývalý švédský premiér Göran Persson v rozhovoru pro švédský rozhlas popřel, že by cokoli věděl o korupci v souvislosti s gripeny.

Reportéři SvT mají podle svého prohlášení k dispozici dokument, který potvrzuje zapojení Rakušana Alfonse Mensdorffa-Pouillyho do obchodu mezi Švédskem a Českem, kterým si česká vláda pronajala stíhací letouny Gripen. Účast Mensdorffa-Pouillyho při transakci podle SvT také potvrdil jeho spolupracovník a zároveň bývalý šéf oddělení letectva rakouského ministerstva obrany Josef Bernecker.

Právě Bernecker ale označil poskytnutý rozhovor za "zmanipulovaně reprodukováný". "Ten rozhovor byla obyčejná nestydatost." řekl.

"Například otázka, zda byl Mensdorff-Pouilly lobbistou v Česku, mi nikdy položena nebyla. Já jsem naopak v telefonickém rozhovoru zdůraznil, že o činnosti Mensdorffa-Pouillyho v souvislosti s gripeny pro Česko nic nevím, a proto o tom nemohu podat žádné informace," zdůraznil Bernecker. Odpovědi, které SvT poskytl, se nevztahovaly k Česku. Bernecker proto pověřil vídeňskou advokátní kancelář Suppan & Spiegl, aby proti SvT podnikla náležité právní kroky.

Mensdorff-Pouilly začátkem týdne připustil, že jeho poradenská firma MPA Handels v době vyjednávání o prodeji a poté o pronájmu bojových letounů v Česku působila. V pondělním (26. 2. 2007) vydání rakouského týdeníku Profil však odmítl spekulace, že byl pověřen vyplácením úplatků pro české politiky, nebo že by sám přijímal mnohamilionové provize při lobbování za prodej švédských stíhaček Jas-39 Gripen české armádě.

Dokument SvT dokládá znalost existence tohoto prostředníka také ze švédské strany - zástupci firmy SAAB totiž aktivně usilovali o snížení Rakušanovy provize. Původně dohodnutá částka za jeho zprostředkovatelské služby měla činit čtyři procenta z celkové sumy, což se Švédům zdálo příliš. Místo toho byla posláze odměna stanovena nikoli v procentech, ale v pevné výši, a dosáhla 81 milionů SEK (více než

240 milionů Kč). SvT soudí, že vysoká suma měla sloužit mimo jiné ke korumpování zainteresovaných osob v Česku.

SAAB přitom dosud jakékoli zapojení prostředníka a jakoukoli spoluúcast při kontroverzních jednáních o údajných úplatcích popírá. Provize měla být Mensdorffovi-Pouillymu vyplacena nikoli na legální konto, ale přes takzvaný daňový ráj na tajné konto do Švýcarska. Reportéři SvT předložili kopii tajných dokumentů zástupcům společnosti SAAB, která stíhačky Gripen vyrábí. SAAB však prozatím odmítl cokoli komentovat.

K případu se vyjádřil také bývalý švédský premiér Göran Persson. Pro švédský veřejnoprávní rozhlas popřel, že by cokoli věděl o korupci, která údajně provázela obchody se stíhačkami Gripen pro českou armádu. Persson údajně při příležitostech, kdy propagoval švédské letouny, vždy vyzýval k "férovosti a transparentnosti". Zároveň v těchto jednáních zdůrazňoval, že výrobcem gripenů je koncern, který má již po celé století plnou důvěru švédské vlády. "SAAB a BAE ovšem nesou vlastní odpovědnost za to, co dělají," konstatoval expremiér. Předtím, než se vyjádří k otázce své vlastní politické odpovědnosti za celý případ, musí mít prý nejdříve k dispozici více informací.

Persson se v rozhovoru také distancoval od prohlášení bývalého českého ministra obrany Jaroslava Tvrdíka o tom, že měl údajně české straně zaručit, že celý obchod se uskuteční bez korupce. "Nikdy v životě bych něco takového nemohl udělat. Takové garance člověk dát nikdy nemůže," uzavřel švédský expremiér.

28.2. Senát Kongresu USA jedná o možném bezvívovém režimu pro ČR

Senát amerického Kongresu začal projednávat změnu vízového režimu, která by mohla přinést zrušení víz pro občany České republiky, Slovenska a dalších zemí. Návrh je součástí obšírné předlohy zákona, kterým by se měla uvést do praxe doporučení kongresové komise vyšetřující okolnosti teroristických útoků na Spojené státy z 11. září 2001.

Návrh vízových změn, který vychází z už dříve předložené legislativy senátora George Voinoviche, má podporu americké vlády. Zatím ovšem není jasné, kdy by mohl být celý zákon přijat, ani jaká bude jeho konečná podoba.

Seznam dosavadních 27 bezvívových zemí by mohl být podle návrhu rozšířen o další státy za podmínky zvýšení bezpečnostních opatření při vstupu i při výstupu z USA. Vedle vydávání strojově čitelných cestovních pasů s elektronickým čipem musejí bezvívové státy souhlasit s poskytováním některých osobních údajů americké straně a neprodleně hlásit ztracené nebo odcizené doklady.

Oproti dosavadní praxi, kdy úřady důsledně neevidují odjezdy či odlety cizinců z území USA, se budou muset zahraniční návštěvníci USA odhlašovat u samoobslužných elektronických kiosků, kde jim budou jako při příjezdu nebo přiletu sejmuty otisky ukazováčků a přístroj pořídí jejich fotografii.

Zpřísnění bezpečnostních procedur, které by otevřelo dveře pro zrušení víz zejména pro občany nových členských zemí Evropské unie, by se ovšem týkalo i dosavadních účastníků bezvívového režimu, jimiž jsou až na Řecko všechny takzvané staré země EU. Ve Washingtonu se objevují hlasy, že některá opatření, jako je sdílení osobních dat či povinnost hlásit ztrátu dokladů, by mohla narazit na jejich odpor a přijetí změn vízového režimu ohrozit.

Voinovichův návrh předpokládá, že dosavadní podmínku pro bezvívový styk, jíž jsou nejvýše tři procenta odmítnutých žádostí o víza, mohou americká ministerstva pro vnitřní bezpečnost a zahraničí prominout, pokud daná země splňuje požadavky na cestovní pasy a zároveň není z amerického pohledu bezpečnostní hrozbou.

Už nyní ovšem prošel pozměňovací návrh stanovující další podmínku, že počet odmítnutých žádostí v loňském roce nesmí překročit deset procent. V případě České republiky nepovolí ročně americké úřady vstup do USA asi devíti procentům žadatelů.

Obsáhlý zákon o posílení bezpečnosti USA, který předkládá nezávislý senátor Joseph Lieberman, je obecně považován za kontroverzní. Už nyní k němu bylo předloženo bezmála 200 pozměňovacích návrhů. Bude-li přijat, musí o něm Senát jednat v dohodovacím řízení se Sněmovnou reprezentantů, která přijala v lednu jiné znění bezpečnostního zákona, v němž se o vízech nehovoří.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

10.2. Putin znovu kritizoval protiraketový systém USA, reakce Schwarzenberga

Protiraketový systém, který chtějí Američané rozmístit v Česku a Polsku, znovu kritizoval ruský prezident Vladimir Putin. Aniž na mezinárodní bezpečnostní konferenci v Mnichově zmínil obě středoevropské země, vyjádřil názor, že Evropané americký systém nepotřebují a že tento krok rozpoutá novou vlnu zbrojení. Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg označil vystoupení za "dosti tvrdé" a soudí, že Putin si nárokuje postavení bývalého Sovětského svazu.

Putin varoval, že zvýšené užívání americké síly v mezinárodních vztazích vyvolává nové zbrojní závody a motivuje menší země ke snaze vyvíjet jaderné zbraně. Americký ministr obrany, který je v Mnichově rovněž přítomen a jehož vystoupení se čeká v neděli, odmítl Putinova slova bezprostředně komentovat.

"Systém neslouží bezpečnosti, ale pouze provokuje nové zbrojení," řekl Putin na adresu radaru a protiraketových střel, o jejichž umístění ve střední Evropě požádal Washington Poláky a Čechy. Putin zopakoval, že případné rozmístění střel nemůže zůstat bez ruské odpovědi.

"Kdo to potřebuje?" tázal se ruský prezident. "Pochybuji, že Evropané," odpověděl si zároveň. Žádná ze zemí, kterých se USA obávají, nemá podle Putina rakety, proti kterým by byl takový systém potřebný. I hypotetické úvahy, že by je mohli mít například Severokorejci, "zjevně odporují zákonům balistiky", pokračoval ruský prezident.

Dokonce i íránské rakety podle Putina nejenže neohrožují USA, ale ani Evropu. Obavy z teheránského jaderného programu ale Rusko sdílí a stejně jako mezinárodní společenství žádá od Íránu více informací.

Schwarzenberg se shoduje s Putinem v názoru, že dnes nejsou íránské rakety s to "k nám" doletět, ale americký radar v Česku má začít fungovat až v roce 2011. Technický vývoj je rychlý a ani státy jako Írán nebudou zahálet, upozornil šéf české diplomacie.

Podle českého ministra si Putin neuvědomuje, že Rusko nemůže být jedinou zemí, která podniká kroky k zajištění bezpečnosti. Americké rakety nejsou proti Rusku namířeny a ministr věří, že si to USA a Rusko vysvětlí. Až přijde doba, kdy bude mít Praha o umístění základny rozhodovat, učiní tak svrchovaně. "Česká vláda a český parlament budou rozhodovat nezávisle," řekl Schwarzenberg.

Ruský prezident kritizoval Spojené státy, že se snaží silou prosazovat veškeré svoje představy, což komplikuje řešení řady mezinárodních krizí. "Spojené státy překročily své hranice na všechny strany," řekl. Za nebezpečné považuje, že "se nikdo už necítí bezpečný, protože se nikdo nemůže zaštitit mezinárodním právem".

Podle Putina americké počínání narušuje rovnováhu. "Jedna strana bude mít zdání úplné bezpečnosti a volných rukou v lokálních a pravděpodobně i v globálních konfliktech ... na to musíme odpovědět," citovala šéfa Kremlu agentura AP. Stejný zdroj zároveň citoval amerického senátora Josepha Liebermana, podle něhož byly Putinovy výroky "provokativní" a obviňování Spojených států ze snahy o jednostranné počínání se nezakládá na faktech.

"Naše působení v Iráku i v Afghánistánu vychází z rezolucí Spojených národů," prohlásil Lieberman.

Americký postup odporuje závazkům, které si podle Putina daly Východ a Západ, když se na počátku 90. let rozpouštěla tehdejší vojenská aliance socialistických zemí - Varšavská smlouva. Na dotaz z publika uvedl, že pokud by Rusko použilo vojenskou sílu, vždy jen v souladu s mezinárodním právem. Prezidenta George Bushe zároveň označil za "slušného člověka", se kterým si slíbili, že obě země

nebudou vojensky stát proti sobě. "NATO ani Evropská unie nemohou nahradit Organizaci spojených národů," řekl také Putin. Rusko má v OSN právo veta, které jinak mají pouze USA, Británie, Francie a Čína.

Putin vyzýval k většímu zapojení Ruska a bouřlivě se ekonomicky rozvíjejících států do světové politiky. Svět nemůže být jednapolární, poznamenal směrem k Američanům. Uvedl, že politický vliv těchto států se bude prosazovat s rostoucí ekonomickou silou a bude přispívat k větší polaritě ve světě.

"To je naprosto samozřejmé," reagoval na tuto myšlenku ministr Schwarzenberg. Čína, Indie nebo další státy hrají velkou roli ve světové politice už dnes, uvedl.

Putin rovněž varoval před militarizací vesmíru, která podle něj může mít nesmírné následky srovnatelné s jaderným konfliktem. Ruská diplomacie prý chystá návrhy zajišťující nešíření zbraní ve vesmíru.

Putinův mluvčí Dmitrij Peskov podle AP neměl v úmyslu vystupovat konfrontačně; Peskov nicméně připustil, že výroky jeho šéfa byly nejtvrdší kritikou na adresu USA od Putinova zvolení do funkce v březnu 2000.

10.2. Izraelská ministryně zahraničí děkovala Česku za podporu

Izraelská ministryně zahraničí Cipi Livniová děkovala Česku za jeho podporu při posilování bezpečnosti židovského státu a při řešení konfliktu na Blízkém východě. Po setkání se šéfkou izraelské diplomacie v Mnichově o tom ČTK informoval ministr zahraničí Karel Schwarzenberg.

"Izraelská ministryně ví, že jsme spolehliví přátelé," řekl Schwarzenberg. Konkrétnější problémy se podle něj při tomto setkání neprobíraly a zatím se ani nedomlouvala případná vzájemná návštěva.

Česká diplomacie dlouhodobě zaujímá v palestinsko-izraelském konfliktu stanoviska vstřícná Izraeli. Prosazuje je také v Evropské unii. Už pod vedením bývalého ministra zahraničí Cyrila Svobody důrazně varovala před takovou pomocí Palestincům, která by posilovala vládní radikální hnutí Hamas. To se k moci dostalo po loňských parlamentních volbách. Livniová a Schwarzenberg se v Mnichově účastní každoroční mezinárodní bezpečnostní konference.

11.2. Ministr Schwarzenberg na konferenci v Mnichově poutavým řečníkem i partnerem novinářům

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg hned na úvod svého vystoupení pobavil mezinárodní bezpečnostní konferenci v Mnichově ironickou reakcí na ostrý sobotní projev ruského prezidenta Vladimira Putina, který kritizoval politiku USA a Severoatlantické aliance. Šéf české diplomacie platil na fóru nejen za poutavého řečníka, ale i vyhledávaného partnera zahraničních novinářů.

"Musíme poděkovat prezidentu Putinovi, který se postaral nejen o velkou publicitu této konferenci, a to o větší, než jsme čekali. Jasně také vyložil, proč by se NATO mělo rozšiřovat," řekl za potlesku a úsměvů desítek ministrů, poslanců a bezpečnostních expertů z celého světa.

V jednom bloku s americkým ministrem obrany Robertem Gatesem a německým ministrem zahraničí Frankem-Walterem Steinmeierem obhajoval Schwarzenberg transatlantické spojení i Putinem kritizovaný raketový systém, který chtějí rozmístit Američané v Polsku a Česku. Poukázal přitom na to, že jde o "vnitřní záležitost" mezi vládami těchto tří zemí. "Požadavky jiných států naši vládu neovlivní," řekl a zdůraznil, že systém není namířen proti Rusku.

Už v sobotu 10. 2. 2007 Schwarzenberg označil vystoupení ruského státníka za "dosti tvrdé". "Červenou nití tohoto projevu bylo, že si vlastně prezident Putin nárokuje postavení starého zesnulého Sovětského svazu," řekl ČTK.

Podle českého ministra si Putin neuvědomuje, že Rusko nemůže být jedinou zemí, která podniká kroky k zajištění bezpečnosti. Americké střely nejsou proti Rusku namířeny a český ministr věří, že si to USA a Rusko vysvětlí. Až přijde doba, kdy bude mít Praha o umístění základny rozhodovat, učiní tak svrchovaně. "Česká vláda a český parlament budou rozhodovat nezávisle," řekl Schwarzenberg.

Schwarzenbergova přímočará vyjádření na konferenci vyvolala zájem zahraničních médií. Český ministr mluvil mimo jiné s několika německými televizemi, nizozemským tiskem i s novinářem z ruské mutace časopisu Newsweek. "Mluví jasně a bez oklik," vysvětlil ČTK ruský novinář, proč stál o Schwarzenbergovy názory.

Devětašedesátiletý šéf české diplomacie na fóru upoutal i jako pamětník, který zřejmě jako jeden z mála účastníků konference má osobní zážitky z konce druhé světové války. Emotivně a s úctou vzpomínal na rok 1945, kdy Československo osvobozovali sovětsí vojáci.

14.2. Odpůrci Temelína hodinu blokovali přechod; Praha zklamána

Rakouští odpůrci jihočeské jaderné elektrárny Temelín na hodinu zablokovali silnici na rakouské straně hraničního přechodu Wullowitz/Dolní Dvořiště. Blokádu, která začala v 11:00 SEČ, ukončila zhruba dvacítko aktivistů krátce po poledni. Českou diplomacii zklamalo, že Rakousko nezabezpečilo průjezdnost hraničního přechodu, jak se zavázalo ve smlouvách. Blokádu považuje za nekonstruktivní.

"Zamezení volného průjezdu hraničního přechodu způsobilo konkrétní obtíže našim občanům ve volném překračování hranic. Neprospělo ani dalšímu rozvoji bezpečnostního dialogu mezi oběma zeměmi, pro který je klíčové, aby probíhal v prostředí vzájemné důvěry," sdělilo ČTK české ministerstvo zahraničí. Opakované blokování hranic podle něj neodpovídá současné úrovni česko-rakouských vztahů.

Aktivisté přitom plánují další protesty; úřadům už prý nahlásili další dvě blokády rakousko-českých hranic.

Vzhledem k tomu, že akce byla ohlášena předem a policie na obou stranách hranice odkláněla dopravu z příjezdových cest na jiné hraniční přechody, uskutečnila se akce bez výraznějších komplikací.

Během hodinového protestu se na obou stranách hranice vytvořily zhruba dvousetmetrové kolony kamionů a osobních aut. Například řidiči kamionů protest využili k bezpečnostním přestávkám. Někteří motoristé však čekání nesli s nelibostí.

Organizátoři protestují proti údajnému nedodržování rakousko-české dohody o bezpečnosti elektrárny. Protest má přinutit rakouskou vládu, aby kvůli tomu podala proti Česku mezinárodní žalobu za porušení takzvaných dohod z Melku. "Blokáda musí spolkového kancléře (Alfreda) Gusenbauera a ministra životního prostředí (Josefa) Prölla konečně probudit! Jinak budou příští středu zahrazeny dva hraniční přechody," oznámilo hornorakouské sdružení Atomstopp.

Za české odpůrce Temelína přijel předseda Občanské iniciativy pro životní prostředí Pavel Vlček. Protest Rakušanů chápe, čeští aktivisté ale používají jiné formy akcí proti Temelínu, a blokad se proto neúčastní. Česká veřejnost podle českých aktivistů podobné akce vnímá negativně.

18.2. Německé špičky kritizují způsob prosazování základny USA, Schwarzenberg ji obhajoval

Šéf poslanců německé opoziční strany Zelených Fritz Kuhn žádal od vlády kancléřky Angely Merkelové, aby jasně odmítla protiraketový systém, který chtějí Američané vybudovat v Česku a Polsku. Jako příležitost k tomu vidí cestu ministryně zahraničí USA Condoleezy Riceové do Německa, která se ve středu 21. 2. 2007 zúčastní v Berlíně schůzky ministrů zahraničí takzvaného blízkovýchodního kvartetu. Riceová se musí jasně dozvědět, že "raketové plány v Evropě narážejí na kritiku, že je Rusko musí považovat jako namířené proti sobě a že není možná nedůvěra v odzbrojovacím procesu," řekl Kuhn pro deník Saarbrücker Zeitung.

Jestliže rakety mají skutečně chránit před iránským útokem, pak by měly být rozmístěny ve Středomoří. Politika USA podle něj "skrývá nebezpečí, že se opět zpochybní odzbrojovací proces".

Kritizoval zároveň, že komponenty, které se mají rozmístit v Polsku a Česku, nejsou dohodnuté se Severoatlantickou aliancí. "Tak, jak to USA dělají, to může Rusko považovat jen za provokaci," říká politik Zelených.

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg v časopisu Der Spiegel americký systém znovu obhajoval. K námitkám, že USA hovoří o systému jen s Čechy a Poláky, uvedl, že "NATO by nestálo tolik stranou, kdyby se evropské státy rozhodly sáhnout do pokladny a samy výrazně přispět". "Než ale něco takového projde evropskými parlamenty a než se slova promění v činy, to nějaký čas trvá," řekl český ministr.

V Německu se debata kolem raket rozproudila před týdnem po projevu Vladimira Putina v Mnichově, kde ruský prezident obvinil USA ze snah o hegemonii a napadl záměr protiraketového systému ve střední Evropě. Mimo jiné bývalý německý ministr zahraničí Hans-Dietrich Genscher nepřímou kritizoval Spojené státy, Česko a Polsko, že chtějí problém americké raketové základny ve střední Evropě řešit jen mezi sebou. V německém tisku varoval před obcházením Severoatlantické aliance a Evropské unie.

Další vrcholní němečtí politikové kritizovali postup, jakým Spojené státy prosazují protiraketový systém v Česku a Polsku. Mimo jiné ministři zahraničí a obrany Frank-Walter Steinmeier a Franz Josef Jung soudí, že by se to mělo probírat v západních spojeneckých organizacích.

"Vzhledem k tomu, že se místa rozmístění přibližují k Rusku, mělo se předtím také s Ruskem mluvit," řekl Steinmeier pondělnímu (19. 2. 2007) vydání listu Handelsblatt. S ohledem na strategickou povahu takových projektů se vyslovuje pro to, aby "se s tématem zacházelo obezřetně a vedl se intenzivní dialog se všemi přímo či nepřímou zainteresovanými partnery". Také Steinmeier zpochybňuje ohrožení iránskými raketami, jimiž USA odůvodňují rozmístění systému ve střední Evropě. Za současného stavu iránských zbraňových technologií to podle ministra není možné.

Schwarzenberg poukazoval i na to, že velmi dobří iránské vědci "bez pochyb mohou v dohledné době vytvořit mezikontinentální rakety".

Ministr obrany Jung soudil v deníku Neue Osnabrücker Zeitung, že o systému je třeba jednat na půdě pravidelné rady NATO-Rusko. Připomněl nedávná slova ministra obrany USA Roberta Gatese, že systém má sloužit obraně Evropy. "Se zřetelem na naše společné bezpečnostní zájmy musíme také v budoucnu pečovat o rozvíjení partnerství mezi NATO a Ruskem," řekl v listu Neue Osnabrücker Zeitung.

Polský ministr obrany Aleksander Szczyglo oznámil, že Varšava odpoví do dvou týdnů Spojeným státům na jejich návrh vybudovat základnu na polském území.

20.2. Ruské hrozby podle Schwarzenberga posílí podporu základny v ČR

Česká republika se nenechá zastrašit ruskými hrozbami kvůli plánům umístit na českém území radarovou část základny amerického protiraketového systému. Agentuře Reuters to v Polsku řekl český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, podle něhož prý naopak takové hrozby jen zvýší odhodlání Čechů bránit se.

"Češi si nyní budou myslet, že základna je ještě důležitější," cituje Reuters Schwarzenberga, který na okraj dnešní obchodní konference ve Varšavě reagoval na pondělní (19. 2. 2007) varování velitele ruských raketových vojsk Nikolaje Solovcova. Podle Solovcova může Rusko na případný americký protiraketový systém ve střední Evropě zaměřit své vlastní rakety.

Druhou část základny chtějí Američané umístit v Polsku. Polský premiér Jaroslaw Kaczyński řekl, že ruské výhrůžky pramení z nadějí, že se Rusku podaří obnovit jeho někdejší vliv v Polsku, tedy v bývalém sovětském satelitu.

Schwarzenberg připomněl, že Češi mají s Rusy dost zkušeností. "Musíte dát jasně najevo, že neustoupíte vydírání," citovala agentura Reuters šéfa české diplomacie.

Premiér Kaczyński označil výroky ruského generála za pokus vystrašit Polsko. "Aby bylo jasno: tady nejde o bezpečnost Ruska; tato zařízení v žádném případě Rusko neohrožují," uvedl premiér Kaczyński v polském rozhlasu. "Jde tu o postavení Polska a naděje Ruska, že se tato oblast, jinými slovy Polsko, znovu dostane do ruské sféry vlivu," vysvětlil Kaczyński.

V okamžiku, kdy by Američané protiraketovou základnu v Polsku vybudovali, by se šance na obnovení ruského vlivu podle prezidenta Kaczyńského minimálně na dalších několik desetiletí výrazně snížily.

21.2. Odpůrci Temelína blokovali hodinu dva přechody, plánují další akce

Bez větších problémů se obešla hodinová blokáda rakouských protitemelínských aktivistů na hraničních přechodech Wulowitz/Dolní Dvořiště a Weigetschlag/Studánky. Protesty, které začaly v 10:00 SEČ, ukončili demonstrující krátce po 11:00. Většina řidičů o akci věděla předem a vyčkala až protest skončí. Zajímavostí bylo, že ve Wulowitz proti blokádě demonstrovalo sedm mladých lidí z Česka.

Organizátoři z hornorakouského sdružení Atomstopp protestovali proti údajnému nedodržování dohody o bezpečnosti elektrárny, uzavřené před sedmi lety v Melku. Chtějí přinutit rakouskou vládu, aby podala proti Česku mezinárodní žalobu. V tiskovém prohlášení pohrozili, že pokud rakouský kancléř Alfred Gusenbauer neoznámí takové kroky při návštěvě v Praze 27. února, zablokují 28. února tři hraniční přechody.

Ve Wulowitz se sešlo asi 30 odpůrců elektrárny, kteří dvěma nákladními a několika osobními auty zatarasili silnici u rakouské celnice. Někteří přijeli i s dětmi. Zhruba deset lidí pak dodávkou a třemi auty znemožnilo provoz na hranici ve Weigetschlagu. "Na rakouské straně se vytvořila asi 300 metrů dlouhá fronta aut. Všichni počkali na konec protestu, žádné problémy jsme nezaznamenali," řekl ČTK vedoucí referátu cizinecké a pohraniční policie v Dolním Dvořišti Miroslav Dvořák. Vedle rakouských odpůrců se do Dolního Dvořiště vypravilo i sedm studentů z Českých Budějovic, kteří rozvinuli českou vlajku a transparent s nápisem "Všechny české plány zhatí Rakušané boubelatí". "Policisté je nepustili blíže k protestujícím, aby nedošlo ke konfliktům," dodal Dvořák.

Česká diplomacie je zklamaná, že Rakousko nezabezpečilo průjezdnost hraničních přechodů. Blokády považuje za narušování vzájemné důvěry v česko-rakouském bezpečnostním dialogu o provozování jaderných elektráren.

"Ministerstvo zahraničních věcí vyjadřuje obavu, zda postoje hornorakouských úřadů nevytvářejí na rakouské straně, zejména mezi aktivisty hornorakouských občanských iniciativ, nerealistická očekávání," uvedl v prohlášení Černínský palác. Úřad doufá, že nová rakouská vláda pomůže posílit "realismus a důvěru" ve vzájemných vztazích. Hornorakouský zmocněnec pro jaderná zařízení Radko Pavlovec reakci ministerstva označil za nepochopitelnou. "Místo, aby se vláda snažila přinutit provozovatele Temelína k odstranění závažných bezpečnostních nedostatků, kritizuje prostřednictvím ministerstva zahraničí ty, kteří protestují proti porušení závazné mezinárodní dohody," prohlásil Pavlovec.

22.2. Kubánská ambasadorka ve Vídni kritizuje Česko za postoj vůči Kubě

Kubánská velvyslankyně ve Vídni před novináři kritizovala Česko, že patří mezi ty země Evropské unie, které propagují "latinskoamerickou strategii EU blížkou USA". Kuba se podle ní obává, že administrativa amerického prezidenta George Bushe plánuje svržení kubánského režimu a do tohoto plánu chce zapojit i Evropskou unii. Česko ambasadorka označila za vedoucí sílu těch zemí unie, které chtějí kubánskou politiku blížkou USA v EU prosadit, uvedla agentura APA.

Velvyslankyně Norma Goicocheaová vyčetla pětadvacítce, že dosud nevytvořila "vlastní nezávislou politiku vůči Kubě". Ty evropské vlády, které inklinují ke Spojeným státům, nyní podle ní podporují strategii, jež nebere ohled na chartu lidských práv, právo na sebeurčení a suverenitu států a má "jasný charakter vměšování". Do této skupiny podle Goicocheaové patří kromě ČR i Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko a Litva.

S obviněním zemí EU, že připravují proti "ostrovu svobody" nový komplot, přišla Kuba už počátkem února. Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg tehdy podobné informace označil jako "pokus o rozdělení evropských zemí před schvalováním středně- a dlouhodobé strategie EU vůči Kubě".

Velvyslankyně připustila, že Kuba nemá dokumenty o možné budoucí kubánské strategii EU, které by prosazovaly protikubánskou politiku na základě údajného amerického plánu. Odvolala se však na neformální informace. Bushův plán podle ní obsahuje "tajný dodatek, který neznáme", který by však mohl zahrnovat "teroristické" stejně jako "vojenské akce".

Goicocheaová varovala, že přijme-li EU strategii orientovanou na plány Washingtonu, mohla by nastat "obtížná situace" poškodit i dvoustranné vztahy jednotlivých států EU s Kubou.

23.2. Výstava o rodinách vězňů Kubánců na české ambasádě v USA

Zvůli kubánského komunistického režimu dokumentuje výstava fotografií matek a manželek vězňů kubánských disidentů, která byla zahájena na českém velvyslanectví ve Washingtonu. Uspořádala ji česká nadace Člověk v tísni ve spolupráci s americkou organizací Středisko pro svobodnou Kubu.

Snímky českého fotografa publikujícího pod pseudonymem Alexander Polo zachycují kubánské ženy, jejichž syny nebo manžele odsoudil režim prezidenta Fidela Castra během takzvaného kubánského jara v roce 2003 k mnoha letům vězení. Ženy na 21 fotografiích přinášejí svědectví o tom, jak bojují o spravedlnost pro své muže a syny, i jak jsou jako matky a manželky disidentů, spisovatelů či knihovníků pronásledovány tajnou policií, místními úřady i vlastními sousedy.

Netradiční expozicí zamýšlí Člověk v tísni upozornit americkou veřejnost na situaci na Kubě, řekla ČTK představitelka nadace Kristina Prunerová. "Fotografie

zanechávají silný dojem, vybízejí k pomoci podobné té, jakou jsme my v Československu dostávali v době totality," dodala.

Vernisáže se zúčastnil také bývalý český prezident a někdejší československý disident Václav Havel. Pronesl na ní možná svůj nejkratší projev v životě, když pouze zvolal: "Cuba Libre!" (Svobodná Kuba).

Výstava, která už procestovala Evropu a Latinskou Ameriku, má ve Washingtonu svoji severoamerickou premiéru. V příštích měsících by měla být instalována i na českých diplomatických misích v New Yorku, Chicagu a Los Angeles.

Český fotograf Tomki Němec věnoval nadaci Člověk v tísni sto svých knížek fotografií Václava Havla, které se při zahájení výstavy prodávaly nejméně za 30 dolarů (asi 650 korun). Získané peníze odvezou podle Prunerové kurýři na Kubu a předají je rodinám vězněných disidentů.

Český zastupitelský úřad ve Washingtonu se dlouhodobě a cílevědomě angažuje v podpoře kubánského disentu, dodržování lidských práv a prosazování demokratických principů na Kubě. Vlivný kubánský exil v USA přislíbil na oplátku za podporu demokratického hnutí na Kubě pomoc českému úsilí o zrušení vízové povinnosti pro české občany cestující do Spojených států.

23.2. Velvyslanec Kostelka: Ani spory okolo radaru nenaruší české vztahy s Ruskem

Případná instalace amerického protiraketového deštníku v České republice a Polsku by neměla ohrozit rozvoj vztahů mezi ČR a Ruskou federací, myslí si český velvyslanec v Moskvě Miroslav Kostelka. ČTK zároveň řekl, že výrok šéfa ruských strategických sil generála Nikolaje Solovcova o možném namíření ruských raket na případné americké objekty ve střední Evropě byl "až příliš ostrý a neakceptovatelný pro ČR a Polsko", mohl však být vyvolán reakcí na novinářské otázky.

"I čtvrtěční tisková konference amerických představitelů ukázala, že politický a odborný dialog mezi Ruskem a USA probíhá," podotkl český velvyslanec. Náměstek ministryně zahraničí USA Daniel Fried ve čtvrtek 22. 2. 2007 ve Washingtonu zopakoval, že systém není namířen proti Rusku. Spojené státy o plánech výstavby základny podle amerického představitele předem informovaly. I proto prý Washingtonu připadala prohlášení některých ruských představitelů nesrozumitelná a negativní.

Rozhodnutí o případném umístění amerického systému je suverénním rozhodnutím České republiky a Polska, zdůraznil český velvyslanec. Žádný oficiální diplomatický protest z ruské strany dosud nezaznamenal, přesto je podle něj možné i v budoucnosti očekávat ruské námitky.

Podle Kostelky je přitom možné, že o problematice umístění amerického radaru bude v Rusku diskutovat i český prezident Václav Klaus, který má na návštěvu Moskvy přijet na konci dubna. Jednat má i s ruským prezidentem Vladimírem Putinem. "Oba jsou dostatečně pragmatičtí, aby dokázali najít vzájemné pochopení a aby se tato otázka nestala klíčovou pro další rozvoj vztahů mezi Českou republikou a Ruskem," podotkl Miroslav Kostelka.

23.2. Konference v Norsku přijala deklaraci o zákazu tříštivých bomb

Přijetím nezávazné deklarace vyzývající k uzavření smlouvy o zákazu tříštivých bomb do roku 2008 skončila v norské metropoli Oslu dvoudenní konference o tomto druhu zbraní. Ze 49 účastnických zemí se jich k deklaraci připojilo 46, včetně České republiky. ČTK to potvrdilo české velvyslanectví v Oslu.

Dokument neschválily podle agentury AP pouze Polsko, Rumunsko a Japonsko. Konference se ale nezúčastnili někteří klíčoví výrobci zbraní, mezi nimi USA, Rusko, Izrael a Čína. Svého zástupce nevyslala ani Austrálie, Indie či Pákistán.

Tříštivé bomby jsou naplněné stovkami malých trhavin, které se po výbuchu rozesejí po rozsáhlém území, některé však nevybuchnou ihned. Ty mohou "spát" i několik let a pak působit újmu i po skončení konfliktu, často civilnímu obyvatelstvu.

Případná smlouva o zákazu těchto zbraní by zakazovala "používání, výrobu, převoz a skladování tříštivé munice, jež způsobuje nepřijatelnou újmu civilistům", uvádí se v textu.

Deklarace nikoho nezavazuje. "Není to právní dokument. Ale je to prohlášení politické vůle," zdůraznil Steve Goose z organizace Human Rights Watch, která na konferenci také měla svou delegaci. Dokument ale vyzývá země, aby přijaly opatření na národních úrovních ještě před uzavřením mezinárodní smlouvy. Některé státy, včetně Norska a Rakouska, už tak učinily.

Norsko doufá, že případná smlouva o zákazu tříštivých bomb bude podobného charakteru jako dohoda o zákazu pozemních min, jež byla vyjednána v Oslu před deseti lety.

Podle výše zmíněných zemí, které se konference nezúčastnily, by měla být taková smlouva vyjednána například v rámci Úmluvy OSN o zákazu nebo omezení použití určitých druhů konvenčních zbraní (CCW). Goose však poukázal na dohodu o zákazu nášlapných min, kterou sice mocnosti odmítly, ale přestaly stejně miny používat a počet jejich obětí se od roku 1997 snížil na polovinu.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

2.2. Hlavní cenu na uměleckém veletrhu v Itálii získal český umělec Nepraš

Hlavní cenu mezinárodního uměleckého veletrhu Artefiera Art First v italské Boloni získal mladý český umělec Jakub Nepraš. ČTK to sdělil mluvčí pražské galerie Vernon Fine Arts, která čerstvého absolventa Akademie výtvarných umění na veletrhu zastupovala.

Výtvarník cenu Premio Euromobil 2007 získal za dílo Babylonská rostlina (Babylon Plant), kterou české publikum mohlo zhlédnout na loňské výstavě diplomantů AVU ve Veletržním paláci. Bolognský veletrh se tentokrát zaměřil na "objevování nejnovějších trendů v mezinárodním umění".

Předseda poroty, známý italský kritik a kurátor Flaminio Gualdoni, vyzdvihl "mimořádnou vyspělost mladého umělce, který si osvojil nová média výjimečně tvořivým a zároveň hluboce analytickým způsobem".

Neprašova třiminutová digitální videokoláž zobrazuje současnou společnost v mikroorganických strukturách jakési živé babylonské rostliny, která "vytváří podhoubí pro další přirozený vývoj lidského společenství". Strukturu tohoto nového organismu tvoří záznamy lidských pohybů a aktivit.

Cena je udělována umělcům mladším 35 let a zahrnuje odkoupení díla do prestižní sbírky bratrů Luchetti a mnohostrannou podporu a prezentaci oceněného umělce na mnohých mezinárodních akcích po dobu jednoho roku.

V Boloni letos vystavovalo více než 200 mezinárodních galerií. Českou republiku reprezentovala pouze galerie Vernon, která zastupuje v současné době 16 českých i zahraničních umělců.

4.2. V Notre-Dame odsloužena mše ke 30. výročí Charty 77

Pařížskou katedrálou Notre-Dame večer zazněla čeština a slovenština. Stalo se to při mši sloužené ke 30. výročí vzniku Charty 77, která byla významným mezníkem v úsilí o odstranění totalitního režimu v Československu. Mši vedl pařížský arcibiskup kardinál André Vingt-Trois a spolu s ním ji sloužili i jeho předchůdce na pařížském arcibiskupském stolci kardinál Jean-Marie Lustiger a pražský světící biskup Václav Malý. Mši skončila série akcí, které byly ve Francii ke 30. výročí Charty 77 uspořádány.

Opíraje se o pasáž z evangelia svatého Lukáše a aniž se výslovně o Chartě 77 zmínil, ocenil kardinál Vingt-Trois ty, kdo našli odvahu odmítnout politický fatalismus, postavit se na pokojný odpor a pracovat pro změnu situace.

Biskup Václav Malý pak řekl, že mezi těmi, kdo bojovali proti totalitě, byli věřící i nevěřící, ale všichni měli společné to, že chtěli žít v pravdě a prožívat odpovědnou svobodu, a tak vědomě či nevědomě naplňovali poselství Krista. Zároveň jménem Čechů a Slováků poděkoval Francouzům a Francouzům, kteří úsilí těchto lidí podpořili. Řekl, že to byl nejlepší vklad pro budování nové Evropy, přičemž dodal, že tato Evropa by bez duchovního základu stála na písku.

Poděkování Bohu za opět nabytou svobodu přednesly také laické zástupkyně české a slovenské katolické obce.

Ve zcela zaplněném chrámu seděli na čelných místech slovenská velvyslankyně ve Francii Mária Krásnohorská, český velvyslanec Pavel Fischer a bývalý předseda Evropské komise Jacques Delors.

Ke 30. výročí vzniku Charty 77 bylo ve Francii uspořádáno několik vzpomínkových večerů a diskusí v Rennes, Dijonu a v Paříži.

11.2. ADRA ČR: Obnova přístupu ke zdrojům pitné vody v jižním Libanonu

Ve středu 7. února 2007 velvyslanec České republiky Jan Čížek zahájil svou dvoudenní cestu po jižním Libanonu. Zaměřil se na místa, kde se za finanční podpory české vlády po loňském válečném konfliktu uskutečňují projekty obnovy humanitárními organizacemi Člověk v tísni a ADRA Česká republika.

První zastávkou na velvyslancově cestě, na níž jej doprovázeli pracovníce zastupitelského úřadu v Bejrútu Bronislava Tomášová, koordinátorka projektů organizace Člověka v tísni v Libanonu Iveta Melíšková a ředitel ADRA Česká republika Jan Bárta, bylo centrum pro volnočasové aktivity dětí a mládeže ve městě Jbaa. Centrum bylo zřízeno jako součást psychosociální pomoci pro děti a mládež. Velvyslanec se zde setkal s pracovníky centra a podrobně se seznámil s aktivitami, které zde uskutečňuje spolu s místními občany organizace Člověk v tísni.

V odpoledních hodinách se k delegaci přidali dva pracovníci ADRA, koordinátor projektu obnovy přístupu k pitné vodě Jimmy Choufani a specialista Jean-Jack Kareh z Bejrútu. Velvyslanec se setkal s představiteli vesnice Bourj-el Moulou a Dier Mimas. V první vesnici převzalo sto třicet jedna domácností nádrže na vodu s obsahem tisíc litrů. Starosta Raef Rizk stvrdil převzetí slavnostním podpisem předávací listiny. Ve vesnici Dier Mimas se ADRA postarala o generátor, který je nutný k přečerpávání vody z vrtu hlubokého 265 metrů. Slavnostní spuštění celého vodovodního systému se připravuje na 11. března 2007.

Ve čtvrtek 8. února čekala delegaci po setkání se starostou města Tyre návštěva dalších pěti vesnic, kde se ADRA Česká republika podílí spolu s místními komunitami a některými dalšími zahraničními humanitárními organizacemi na zprovoznění vesnických vodovodů. ADRA Česká republika zde s pomocí místních lidí nainstalovala k vrtu s vodou hlubokému 565 metrů elektrický generátor, ponorné čerpadlo, nádrž na vodu a bezpečnostní systém. Celkové náklady na obnovu vodovodu, které byly hrazeny z daru české vlády, činily 630 792 korun. Vesnice Ain Ibil, ve které žije přibližně tři a půl tisíce lidí, leží na kamenitých svazích obklopena olivovníkovými háji. „Naše vesnice obhospodařuje přibližně 50 000 olivovníků. Některé jsou velmi staré. Pro většinu obyvatel však znamenají základní zdroj obživy. Rádi bychom se podíleli na rozvoji místního zemědělství a stojíme o možnou další spolupráci s těmi, kdo by podpořili chov dobytka a výrobu mléka a sýrů. Lidé totiž odsud odcházejí za prací do Bejrútu a to je opravdu škoda,“ vysvětloval starosta obce a ukazoval tlustou složku s projekty určenými na rozvoj místního zemědělství.

12.2. Klára Issová se stala v Berlíně "hvězdou zítřka"

Česká herečka Klára Issová získala ocenění Shooting Star 2007. Dostalo se jí ho v německé metropoli u příležitosti mezinárodního filmového festivalu Berlinale. Už deset let se uděluje mladým evropským vycházejícím hvězdám.

Filmové "hvězdy zítřka" v Berlíně představuje propagační organizace European Film Promotion (EFP). Akce upozorňuje na nadějně evropské talenty, aby mohli lépe prorazit v mezinárodním měřítku. Letos se této cti dostalo 25 mladým hercům; je mezi nimi i Slovenka Táňa Pauhofová.

"Náš tým mladých herců doufá, že to může být odrazový můstek," řekla ČTK sedmadvacetiletá Klára Issová. "Je to ale vše mix náhod a štěstí." Myslí si, že i tak ale mají čeští herci více příležitostí než umělci z jiných menších států, a to díky barrandovským studiím, v nichž často točí zahraniční štáby.

Klára Issová má radost i z toho, že je letos tak hojně zastoupen český film na Berlinale.

Klára Issová, která už má doma mimo jiné Českého lva za nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli ve snímku Nejasná zpráva o konci světa (1997), je už pátou českou "hvězdou zítřka". V minulých letech se jimi v Berlíně stali Tatiana Vilhelmová, Aňa Geislerová, Jan Budař a Pavel Liška.

16.2. Režisér Menzel převzal v Berlíně za "anglického krále" cenu FIPRESCI

Český film režiséra Jiřího Menzela Obsluhoval jsem anglického krále získal na filmovém festivalu Berlinale cenu Mezinárodní federace filmových kritiků (FIPRESCI). Finančně nedotované ocenění bylo režisérovi předáno po projekci filmu v hlavní soutěži festivalu. Na promítnutí, které bylo současně mezinárodní premiérou filmu, reagovalo publikum vřelým potleskem a ještě bouřlivěji pak uvítalo na scéně jeho tvůrce.

"Probudili se v nich normální lidé a normální diváci," řekl ČTK režisér Jiří Menzel po převzetí ceny FIPRESCI a dodal, že je pro něj opravdu velkým překvapením. Přiznal, že mu trochu vadila suverenita českých recenzentů doprovázejících domácí premiéru "anglického krále", kteří tento snímek svými soudy příliš nepodpořili.

Na stejné tiskové konferenci režisér Menzel, který se za kameru vrátil po 13 letech, řekl, že snímek Obsluhoval jsem anglického krále natáčel s cílem, aby na něj chodili diváci. Jen v českých kinech jich už bylo hodně přes 450.000. "A aby to zůstalo Hrabalem," dodal s tím, že chtěl zachovat spisovatelovu poetiku a jeho vidění světa.

Porota FIPRESCI, v níž byli zástupci Anglie, Francie, Polska, Německa, Brazílie, Chorvatska a Nizozemska, odměnila v další festivalové sekci Panorama - v níž byl uveden i Ondříčkův snímek Grandhotel - film tureckého režiséra Özera Kiziltana nazvaný Takva. V sekci Fórum ocenila režijní debut Ann-Kristin Reyelsové nazvaný Jagdhunde.

Jury FIPRESCI zasedá i na dalších prestižních mezinárodních přehlídkách a patří k vůbec nejstarším neoficiálním porotám, neboť federace FIPRESCI vznikla na začátku 30. let. Působí ve čtyřech desítkách zemí a obesílá zhruba stejný počet festivalů. Cílem FIPRESCI bylo propagovat a rozvíjet filmové umění a dohlížet na profesní zájmy.

22.2. Vídeňané obdivovali největší klenoty českého designu

Reprezentativní výstava více než padesátky ceněných prací českého designu byla zahájena ve Vídni. V kolekci s názvem "Od snu k realitě: Český design 1990 - 2005" převažují úspěšné designérské počiny v oborech strojírenského a spotřebního průmyslu a bytové kultury. Akci pořádá ve spolupráci s partnerskou organizací Design Austria v prostorech Designfora ve vídeňské Muzejní čtvrti Design centrum České republiky.

Ředitel českého design centra Karel Kobosil ČTK řekl, že cílem výstavy je nejen prezentace českého designu, ale především jeho uplatnění v průmyslu a zároveň i podpora exportu českých výrobků. "V posledních letech se skutečně začínají měnit sny ve skutečnost. Mimořádné autorské přístupy nacházejí cestu do sériové výroby," zhodnotil Kobosil postavení českého designu v posledních letech.

Příklady pro takové realizace poskytuje nově otevřená výstava víc než dost. Svahovou sekačku na trávu Spider (pavouk) zdolávající krkolomné překážky údajně obdivovali i experti z NASA.

Na své si přijdou i mladí kluci, kteří se mohou posadit za volant dětského závodního automobilu Buggy-Racer z dílny Václava Krále a Jiřího a Milana Havlových. Především ženy zase mohou obdivovat čajové sady z bílého porcelánu, nebo vanu

ve tvaru raftu. Expozice však zahrnuje téměř vše, od nemocničních postelí a invalidního křesla přes sedačky až po mobilní telefony a sklenice na víno.

Kobosil při zahájení výstavy zdůraznil, že český a rakouský design spojuje především jméno francouzského nábytkáře Michaela Thoneta, jenž se svým nábytkem z ohýbaného dřeva slavil úspěchy právě ve Vídni a jenž postavil továrnu na nábytek i v Bystřici pod Hostýnem.

Šéf českého designu však poté v rozhovoru pro ČTK odhalil také jednu podstatnou odlišnost. "My jsme vyrůstali se stavebnicí merkur, zatímco Rakušané si plácají domečky z lega jako bábovky. Odtud plyne naše důvěra v techniku a naopak nedůvěra Rakušanů například v jadernou elektrárnu Temelín," nabídl Kobosil svérázné vysvětlení hlavního zdroje nepochopení mezi oběma národy.

27.2. Výtvarný projekt českých škol se vystavuje v Evropském parlamentu

Výtvarný projekt, který díky nápadu učitelů ze základních škol v Trutnově spojil stovky dětí ze 14 zemí, zakončil své putování po Evropě na půdě Evropského parlamentu v Bruselu. Děti, které během uplynulého roku postupně malovaly 150 metrů dlouhý obraz, v parlamentní aule symbolicky dokončily jeho poslední metry. Jejich vize Evropy, v níž by chtěly žít, tam byla vystavena do čtvrtka 1. 3. 2007.

Původně skromný záměr dvou trutnovských učitelů začal už v roce 2005, kdy jejich žáci pomalovali první desítku metrů papíru. Pak se Václav Fišer a Zdeněk Heteš rozhodli, že se pokusí v malování pokračovat za českými hranicemi a oslovili asi čtyři desítky škol z celé Evropy.

"Mělo to obrovský úspěch. Učitelům se to líbilo, protože se s podobným nápadem ještě nesetkali," říká o začátcích "evropského putování" Zdeněk Heteš. Rozsáhlý projekt, během jehož příprav si trutnovští s 15 školami vyměnili téměř 4000 emailů, se pak definitivně rozhýbal loni v únoru.

Nejdříve české děti odjely s rolí papíru do Slovinska, Maďarska a Rumunska. Žáci každé ze spolupracujících škol doplnili na dlouhé "plátno" svých deset metrů malby, kterou spojuje motiv železničních kolejí, a pak česká výprava pokračovala mimo jiné na sever, ale také do Itálie nebo Portugalska.

Stopadesátimetrový pás papíru, který otevírá obrázek Krakonoše, se tak stal výsledkem projektu, který podpořil i český europoslanec Tomáš Zatloukal. Díky školákům z Trutnova tak mohly desítky dětí sledovat, jak si jejich společné dílo zvědově prohlížejí evropští úředníci, které přilákal ruch na jindy tichých parlamentních chodbách.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	4
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	7
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	24
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	33

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka